

Gemeente
Drechterland

Begroting 2024

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
Infographic.....	6
Kerngegevens.....	7
Leeswijzer.....	8
Programmaplan.....	9
Bestuur en dienstverlening.....	10
Ruimte.....	18
Samenleving.....	30
Paragrafen.....	39
Lokale heffingen.....	40
Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	46
Onderhoud kapitaalgoederen.....	53
Financiering.....	57
Bedrijfsvoering.....	61
Verbonden partijen.....	64
Grondbeleid.....	76
Wet Open Overheid (WOO).....	78
Subsidies.....	79
Financiën.....	81
Overzicht van baten en lasten.....	82
Overzicht van baten en lasten per taakveld.....	84
Uiteenzetting van de financiële positie en toelichting.....	86
Meerjarenraming en toelichting.....	92

Samenvatting

Inleiding

Voor u ligt de meerjarenbegroting 2024 – 2027 waarvan de eerste twee jaren een positief saldo laten zien van respectievelijk € 570.000 en € 727.000. De jaren 2026 en 2027 sluiten negatief. Drie keer per jaar wordt de Algemene Uitkering (gemeentefonds) door het Rijk aangepast. Dit wordt gedaan door middel van circulaire. De toezichthouder (de Provincie) verplicht de gemeenten om de meicirculaire op te nemen in de begroting. Het college heeft er in dit geval voor gekozen om ook al de septembercirculaire te verwerken in de resultaten.

Structurele zorgen voor de toekomst

De gemeentelijke financiën waren altijd al lastig te voorspellen, maar dat is in de afgelopen jaren nog ingewikkelder geworden. Zo zijn er doorlopende discussies met het Rijk over de omvang van het gemeentefonds. De verdeelmodellen worden geregeld herijkt, met aanzienlijke herverdeeffecten tussen gemeenten als gevolg.

De voornaamste onzekerheden op financieel vlak zijn nog steeds de zogeheten 'ravijnjaren' 2026 en 2027. Vanaf 2026 moet er een nieuwe financieringssysteem voor gemeenten van kracht worden en vooruitlopend hierop heeft het Rijk de reguliere systematiek 'samen trap op / samen trap af' buiten werking gesteld.

Advies VNG

Zonder ingrijpende maatregelen steunen alle gemeenten af op forse tekorten in 2026 en 2027. De groei van het gemeentefonds loopt in 2023 tot en met 2025 langzaam terug, en vanaf 2026 treedt er een grote omslag op: de gemeenten krijgen dan zo'n 3 miljard minder zonder dat er taken verdwijnen! Dat is ook in onze meerjarenbegroting goed te merken.

Het demissionaire kabinet heeft inmiddels erkend dat er sprake is van een disbalans tussen taken en middelen vanaf 2026 maar de oplossing wordt doorgeschoven naar het nieuwe kabinet. Het is dus nog volstrekt onduidelijk in hoeverre het Rijk gemeenten tegemoet zal komen.

De VNG adviseert alle gemeenten daarom om nu geen ingrijpende bezuinigingen door te voeren of investeringen uit te stellen maar om ook voor 2026 en 2027 een realistische begroting te presenteren gebaseerd op het huidige takenpakket, rekeninghoudend met loon- en prijsstijgingen. Een begroting waarin ook de ambities van de gemeenten en geplande investeringen zijn opgenomen. Alleen op deze manier wordt zichtbaar hoe groot de problematiek is.

Strategie Drechterland

Ook het College is van mening dat we nu geen ingrijpende maatregelen moeten nemen om de tekorten in 2026 en 2027 geforceerd op te lossen. Er zijn nog te veel onzekere factoren en die zijn nog groter geworden met nieuwe verkiezingen in zicht.

Maar het zou tegelijkertijd van weinig realisme getuigen om nu achterover te leunen en rustig af te wachten hoe de discussie zich ontvouwt.

Alles wijst er namelijk op dat het Rijk zal moeten bezuinigen en dat raakt ook de gemeenten. We willen de jaren 2024 en 2025 dan ook optimaal benutten voor een grondige oriëntatie op ombuigingsmogelijkheden.

En dit biedt ook kansen. Schaarste dwingt ons tot verstandige strategische keuzes. En die keuzes willen we samen met uw raad maken.

Essentiële vragen daarbij zijn:

- Waar willen wij als gemeente echt van zijn?
- Wat vinden we politiek en bestuurlijk werkelijk waardevol om te behouden en wat draagt niet wezenlijk bij aan onze ambities?

- Hebben we alle taken wel efficiënt genoeg georganiseerd of zijn daarin ook slimmere keuzes te maken?

Het antwoord op deze vragen kan een set aan bezuinigingsmaatregelen opleveren. Per maatregel is een aantal afwegingen noodzakelijk, zoals:

- Wat is het maatschappelijk effect als we deze bezuiniging doorvoeren? Is het dit waard?
- Kan deze taak overgenomen worden door de samenleving of door maatschappelijke partners?
- Wat betekent de bezuiniging voor de kwaliteit van de dienstverlening en is dit effect aanvaardbaar?

Het zijn vragen die ook passen bij een zogenaamde ‘takendiscussie’.

Opmerking: Hier past wel een kanttekening bij. Het overgrote deel van de taken is ondergebracht in Gemeenschappelijke Regelingen. De SED is daarvan de grootste. Takendiscussies die leiden tot verlaging van de bijdragen aan de Gemeenschappelijke Regelingen, kunnen dan ook nooit alleen gevoerd worden, maar moeten leiden tot consensus met de andere deelnemers.

Behalve een kritische blik op taken en voorzieningen, is er nog een andere belangrijke knop waaraan gedraaid kan worden om de gemeentefinanciën gezond te houden: het verhogen van de inkomsten. Het gaat dan vooral om belastingen en leges. Het ‘belastinggebied’ voor gemeenten is momenteel nog vrij beperkt.

In het Bestuursakkoord van Drechterland wordt deze maatregel niet uitgesloten maar is alleen aan de orde als dit onontkoombaar is.

Vervolg

We gaan in de loop van 2024 graag met u in gesprek over de aanpak om te komen tot een evenwichtige begroting voor de jaren 2026 en verder. Wij hechten er veel belang aan om dit samen met de raad te doen. Snijden in taken, voorzieningen of verhogen van belastingen, kan grote impact hebben op onze inwoners. Het is dan ook niet ongebruikelijk om ook onze inwoners actief te bevragen over wat voor hen belangrijk is om te behouden en wat dit mag kosten.

Na de vaststelling van de begroting 2024 – 2027, leggen wij graag een voorstel aan u voor hoe zo’n proces er uit zou kunnen zien.

Resultaat programmabegroting 2024-2027

Er is sprake van een sluitende begroting voor de jaren 2024 en 2025. De jaren 2026 en 2027 zijn niet sluitend.

In € 1.000	2024	2025	2026	2027
Resultaat	570	727	-1.783	-1.600
	voordeel	voordeel	nadeel	nadeel

Structureel en reëel in evenwicht zijnde begroting

Er is sprake van een structureel en reëel in evenwicht zijnde begroting voor de jaren 2024 en 2025. De jaren 2026 en 2027 zijn structureel en reëel niet in evenwicht.

Van een structureel en reëel in evenwicht zijnde begroting is sprake als de structurele lasten ten minste gedekt worden door structurele baten. Een structureel en reëel in evenwicht zijnde

begroting is één van de uitgangspunten om onder repressief toezicht te vallen. Repressief toezicht betekent dat een gemeente zonder voorafgaande goedkeuring van de provincie de begroting en de begrotingswijzigingen kan uitvoeren. Voor dit repressieve toezicht geldt verder dat in het geval dat het structurele en reële evenwicht in de begroting 2024 ontbreekt, dit evenwicht evenwel uiterlijk in het vierde jaar aanwezig is (2027).

In € 1.000				
	2024	2025	2026	2027
Resultaat	570 voordeel	727 voordeel	-1.783 nadeel	-1.600 nadeel
Incidentele lasten	462	70	777	20
Incidentele baten	164	0	757	0
Resultaat Structureel en Reëel	868 voordeel	797 voordeel	-1.763 nadeel	-1.580 nadeel

De incidentele baten en lasten bestaan grotendeels uit de winstnemingen in de grondexploitatie en de storting daarvan in de Algemene reserve. Verder zijn er extra incidentele lasten voor de implementatie van het gemeentebreed omgevingsplan, het programma Omgevingswet en de digitalisering van het archief en het CUP.

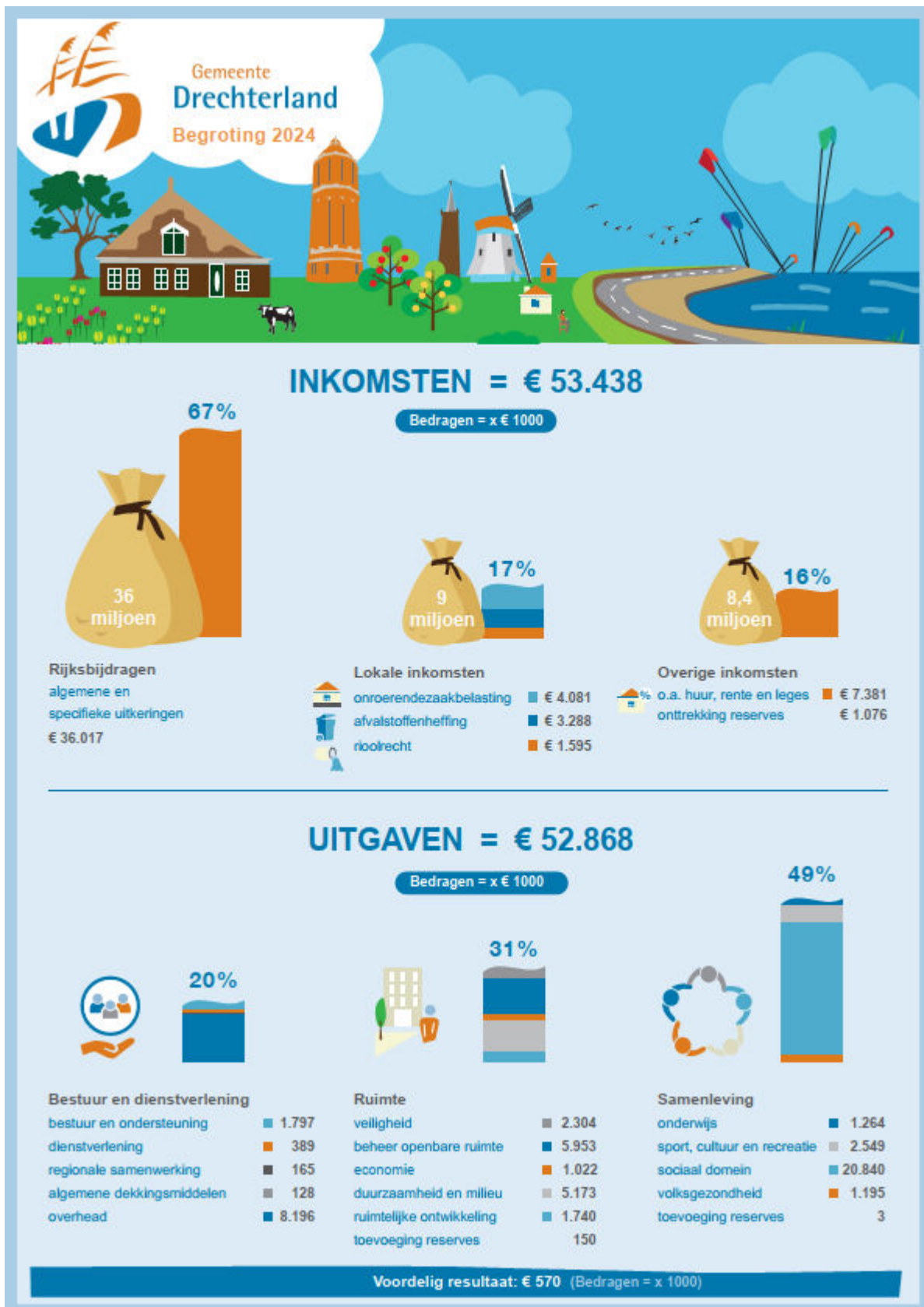
Het financiële beeld

De vermogenspositie van de gemeente bestaat uit vreemd vermogen (leningen en voorzieningen) en uitgaven eigen vermogen (reserves). Onderstaande tabel laat het verloop van de reserves en voorzieningen zien per 31-12. Er is een afname van het eigen vermogen (reserves) te zien. Dit wordt veroorzaakt doordat er meerjarig onttrekkingen plaatsvinden vanuit de reserve afschrijvingslasten voor onder andere de afschrijvingslasten van het gemeentehuis en de Westfrisiaweg. Daarnaast is voor de jaren 2026 en verder rekening gehouden met de begrotingstekorten zoals die nu gepresenteerd zijn.

Er is sprake van een daling van het vreemd vermogen (voorzieningen). Dit wordt met name veroorzaakt door de geraamde onttrekkingen aan de voorziening riolering de komende jaren.

In € 1.000						
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Reserves						
Algemene reserve	5.910	5.971	6.691	7.418	6.392	4.792
Bestemmingsreserves	19.668	20.616	19.544	18.464	17.480	16.501
Totaal reserves	25.578	26.587	26.235	25.882	23.872	21.293
Voorzieningen	5.203	5.282	5.017	4.750	4.420	3.992
Totaal	30.781	31.869	31.252	30.632	28.292	25.285

Infographic

Kerngegevens

Kerngegevens gemeente Drechterland

2024

Sociale structuur

Aantal inwoners

- 0 tot en met 4 jaar	1.022	
- 5 tot en met 14 jaar	2.176	
- 15 tot en met 44 jaar	6.854	
- 45 tot en met 64 jaar	5.771	
- 65 tot en met 74 jaar	2.537	
- 75 en ouder	2.104	
	<hr/>	20.464

Aantal leerlingen

-Basisonderwijs	1.493	
-Speciaal onderwijs	22	
	<hr/>	1.515

Fysieke structuur (bron: Algemene Uitkering)

Oppervlakte gemeente (in hectares)

-land	5.886	
-binnenwater	67	
-buitenwater	2.105	
	<hr/>	8.058

Aantal woonruimten

- woningen	8.602	
- logiesfunctie	215	
	<hr/>	8.817

Financiële structuur (in €)

Vaste schuld	11.225.000	per inwoner 549
- Lasten	52.715.000	2.576
- Baten	52.362.000	2.559
- Opbrengsten belastingen	4.165.000	204
- Opbrengsten heffingen	5.541.000	271
- Algemene uitkering gemeentefonds	36.017.000	1.760

Leeswijzer

De programmabegroting bestaat uit diverse onderdelen. In deze leeswijzer geven wij een korte uitleg.

De begroting bestaat uit twee delen: een beleidsbegroting en een financiële begroting. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft deze tweedeling voor.

Beleidsbegroting

De beleidsbegroting bestaat uit het programmaplan en de paragrafen.

- Programmaplan

Er zijn drie programma's. Per programma wordt weergegeven: wat willen we bereiken, wat gaan we er voor doen, met wie werken we samen en wat mag het kosten?

Tevens bevat elk programma een financiële analyse van de verschillen ten opzichte van de vorige begroting. De richtlijn is om de verschillen vanaf € 20.000 toe te lichten.

- Paragrafen

Na de programma's zijn de verschillende paragrafen opgenomen. De opgenomen paragrafen zijn op grond van het BBV verplicht. Daarnaast hebben wij ervoor gekozen een paragraaf Subsidies op te nemen.

Verplichte indicatoren

Gemeenten hebben een verplichte uniforme basisset beleidsindicatoren opgenomen. In deze begroting zijn de laatst bekende cijfers opgenomen. De verplichte indicatoren bevatten geen streefcijfers.

Een vergelijk met Nederland of andere gemeenten of afgelopen jaren kunt u zien op: <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Besluit-Begroting-en-Verantwoording>

Financiële begroting

Deze begroting bevat specifieke overzichten en toelichtingen op de exploitatie en balansposten, een uiteenzetting van de financiële positie met een toelichting en het wordt afgesloten met een overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld.

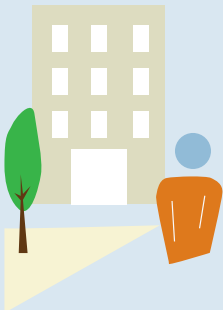
Bedragen x € 1.000

De bedragen in de tabellen in deze begroting zijn, tenzij anders vermeld, maal € 1.000.

Programmaplan

Bestuur en Dienstverlening

Ruimte

Samenleving

Bestuur en dienstverlening

Bestuur en ondersteuning

Dienstverlening

Regionale Samenwerking

Dekkingsmiddelen

Overhead

Bestuur en dienstverlening

Inleiding

De begroting 2024, gebaseerd op het bestuursakkoord: “Samen bouwen aan Drechterland”, geeft de hoofdlijnen van de bestuurlijke ambities voor de komende bestuursperiode aan.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Hieronder geven we inzicht in de doelen die we willen halen. Per doelstelling geven we aan wat we daarvoor doen in 2024.

Bestuur en ondersteuning	
Ambitie	In Drechterland hebben we een open bestuurscultuur.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> We willen het vertrouwen tussen inwoners en gemeente bevorderen. We leggen uit hoe beleid tot stand komt en zijn open over hetgeen niet of niet op tijd lukt.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> We werken aan open communicatie en beantwoorden vragen van inwoners snel en adequaat. De griffie ondersteunt bij het actief communiceren over belangrijke onderwerpen op de raadsagenda, zowel digitaal als via dorpsbladen. We stellen een agenda op met onderwerpen waar de gemeenteraad om kaders gevraagd wordt, voorafgaand aan het maken van beleid. We zetten de cursus ‘Politiek Actief’ voor kandidaat raadsleden voort.

Bestuur en ondersteuning (inwonersparticipatie)	
Ambitie	De gemeente is van en voor de inwoners van Drechterland. Daarom betrekken wij inwoners bij de politiek.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> Inwoners, participeren actief mee. We betrekken inwoners meer bij de inrichting van de wijk, het dorp en/of de omgeving.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> We betrekken inwoners bij de inrichting van de wijk, het dorp en/of de omgeving en willen één wijze van SED-participatie. We betrekken inwoners van 16 jaar en ouder bij de politiek en nodigen ze uit om ‘gast van de raad’ te zijn. We stellen een plan op voor de Raad van 8 met basisschoolleerlingen uit alle kernen, waarbij elke kern

	<p>vertegenwoordigd is. Deze kinderen geven hun advies over onderwerpen die voor hen belangrijk zijn.</p> <ul style="list-style-type: none"> • We ondersteunen het initiatief van een groep jongeren om een SED-jongerenpanel (15 – 29 jaar, conform EU richtlijn) op te richten mogelijk. • We informeren inwoners beter over de procedure en ondersteuningsmogelijkheden bij inwonersinitiatieven.
--	--

Publiekszaken (Dienstverlening)	
Ambitie	Wij leveren goede en duidelijke dienstverlening, met oog voor de behoeften en vragen van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.
Wat willen we bereiken?	Wij leveren snelle en slimme dienstverlening met heldere procedures.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Het uitvoeringsplan dat in 2023 wordt opgesteld, leidt in 2024 en 2025 tot verbeteracties. • Wij onderzoeken wat efficiënter opgepakt kan worden, bijvoorbeeld via robotisering en digitalisering.

Regionale samenwerking	
Ambitie	Regionale samenwerking is goed en belangrijk én draagt bij aan onze bestuurskracht.
Wat willen we bereiken?	De gemeente Drechterland wil de samenwerking in de regio optimaliseren.
Wat gaan we ervoor doen?	Wij nemen onze verantwoordelijkheid en worden vertegenwoordigd in de regionale samenwerkingsverbanden. Hierin worden we ambtelijk ondersteund.

Algemene dekkingsmiddelen	
Ambitie	In Drechterland maken we zorgvuldige afwegingen bij de besteding van beschikbare middelen.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> • Een structureel en reëel evenwichtige financiële positie. • De algemene reserve is op een toereikend niveau • De begroting van Drechterland is transparant en toegankelijk.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Wij zorgen voor een sluitende begroting 2024/2025. • Uitgangspunt is dat we de lasten met de jaarlijkse inflatiecijfers indexeren en indien nodig verhogen we gemeentelijke heffingen. • We werken aan een leesbare en begrijpelijke begroting

Overhead en overige lasten	
Ambitie	De gemeente Drechterland is een professionele gemeente die is uitgerust om de hedendaagse vraagstukken op te kunnen pakken.
Wat willen we bereiken?	Een sterke SED organisatie.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We willen efficiënter werken bevorderen en kosten besparen door bij het Algemeen bestuur van de SED aan te dringen op centrale huisvesting.

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn middelen die geen specifiek bestedingsdoel hebben. Voor een aantal dekkingsmiddelen (lokale heffingen en grondexploitaties) verwijzen we voor een uitgebreidere toelichting naar de betreffende paragrafen.

Algemene dekkingsmiddelen

	Begroting 2024
Lokale heffingen	4.165
Algemene Uitkeringen	36.017
Dividenden en rente op obligaties	105
Grondexploitatie	149
Saldo Financieringsfunctie	0
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	40.436

Voor een toelichting op de lokale heffingen wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Algemene uitkering gemeentefonds

In onderstaand overzicht wordt de totale omvang van de algemene uitkering uit het gemeentefonds weergegeven en het verschil van deze omvang ten opzichte van de omvang zoals die bekend was bij de Kadernota 2023-2027.

	2024	2025	2026	2027
Kadernota 2023	35.225	36.740	35.056	35.616
<i>Begroting 2024:</i>				
- Septembercirculaire 2023	36.017	37.465	35.623	36.721
Vershil raming AU B2024 tov Kadernota 2023	792 voordelig	725 voordelig	567 voordelig	1.105 voordelig
Taakmutaties				
- Loon prijsbijstelling Jeugd	39	24		
- Participatie	16	16	15	14
- Indexatie lonen en prijzen DL	-42	16	74	132
- indexatie lonen SED	290	394	497	601
Netto effect tov Kadernota 2023-2027	489 voordelig	275 voordelig	-19 nadelig	359 voordelig

De algemene uitkering uit het gemeentefonds voor de begroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2026 is gebaseerd op de Septembercirculaire 2023. In de Kadernota 2023-2027 is nog uitgegaan van de Meicirculaire 2022. Ten opzichte van deze berekening heeft er over de jaren

2024 tot en met 2027 een positieve bijstelling plaatsgevonden. Enerzijds door een positieve ontwikkeling van het accres (totale toename gemeentefonds) en een aantal middelen waar tegenover ook uitgaven staan (taakmutaties). Anderzijds door een toename van de aantallen waarop de algemene uitkering wordt gebaseerd.

De toename van het accres is het gevolg van de naar boven bijgestelde indexatie voor loon en prijsontwikkelingen voor de jaren 2024 en verder. Conform onze uitgangspunten worden deze stijgingen financieel doorvertaald naar de eigen begroting. Daarbij houden wij ook al rekening met een extra stijging van de lonen in SED als gevolg van deze bijstelling.

Overhead

Overhead moet centraal worden begroot (begroting) en verantwoord (jaarstukken). Onder overhead wordt het geheel van functies verstaan dat gericht is op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Voorbeelden hiervan zijn: leidinggevend primair proces, communicatie, juridische zaken, bestuurszaken, bestuursondersteuning, facilitaire zaken, ICT, huisvesting, financiën en toezicht en controle op de eigen organisatie. Conform het BBV worden baten en lasten van overhead niet meer onder de afzonderlijke beleidsprogramma's geregistreerd, maar centraal onder een afzonderlijk taakveld.

Overhead

	<i>Lasten</i>	<i>Baten</i>
Overhead SED	5.531	
Huisvesting	656	265
ICT DeSom	1.041	989
Ondersteuning organisatie	172	
Communicatie	141	
Juridische Zaken	31	
Algemene kosten bedrijfsvoering	611	1
Werkplaats	14	31
Totaal Overhead	8.196	1.286

Vennootschapsbelasting

Voor het jaar 2024 wordt rekening gehouden met een nihil last. Met een deel van de activiteiten wordt geen onderneming gedreven, doordat niet wordt voldaan aan een of meerdere ondernemingscriteria.

Met de grondexploitaties wordt wel een onderneming gedreven. De VPB-last van resultaten uit de grondexploitaties wordt bij de jaarrekening berekend. Er worden geen grondverkoop verwacht in 2024, waardoor dit niet leidt tot een materiële belastinglast voor de gemeente in 2024.

Onvoorzien

Voor onvoorzien is een bedrag van € 20.000 geraamd. Dit bedrag is gebaseerd op € 1 per inwoner. De doelstelling van de post onvoorzien is het kunnen opvangen van de kosten van onvoorziene omstandigheden op gebeurtenissen.

Met wie werken wij samen?

Voor het programma Bestuur en dienstverlening werken we samen met de volgende verbonden partijen:

- SED organisatie
- Shared Service Centrum ICT DeSom
- Westfries Archief
- Ondersteuning bestuurlijke samenwerking West-Friesland (OBS)
- Alliander NV
- NV Bank Nederlandse gemeenten (BNG)

Deze verbonden partijen worden verder toegelicht in de paragraaf verbonden partijen.

Verplichte indicatoren

Wat mag het kosten?

	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Totaal lasten	8.827	10.623	10.675
Totaal baten	-37.901	38.463	-42.279
Saldo van baten en lasten	-29.074	-27.840	-31.604
Toevoeging aan reserves	0	0	0
Onttrekking aan reserves	-322	-357	-322
Resultaat	-29.396	-28.197	-31.926

Toelichting op afwijkingen (baten en lasten)

Toelichting afwijkingen B2024 t.o.v. B2023 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Bijdrage SED		150 V
Kapitaallasten		50 V
Loonontwikkeling Sept circ SED		-166 N
Loonsom College, Raad en Griffie		-87 N
Burgerzaken: Reisdocumenten		-44 N
Doorberekende huisvestingskosten		-138 N
OVH Wet open overheid		45 V
Veteranendag		11 V
Rekenkamer		10 V
Treasury		150 V
Bijdrage DeSom		-111 N
OVH Nieuwe burgerinitiatieven		35 V
Uitvoeringsbudget CUP		65 V
Overige verschillen		-22 N

Totaal lasten:	-52 N
Baten:	
Burgerzaken: reisdocumenten	105 V
Doorberekende huisvestingskosten	138 V
SSC DeSOM	106 V
Rente schatkist	150 V
OZB woningen	165 V
OZB niet-woningen	46 V
Toeristenbelasting	30 V
Algemene uitkering	3.080 V
Overige verschillen	-4 N
Totaal baten	3.816 V
Totaal verschil	3.764 V

Lasten:

Bijdrage SED(€ 150.000 voordeel)

In 2024 is de toerekening van de bijdrage SED aan het Programma Bestuur en Dienstverlening lager dan in 2023.

Kapitaallasten (€ 50.000 voordeel)

In 2024 is rekening gehouden met een voordeel op de kapitaallasten als gevolg van het achterblijven en de doorloop van investeringen in 2023 naar 2024.

Loonontwikkeling Septembercirculaire SED (€ -166.000 nadeel)

De in de septembercirculaire opgenomen vergoeding voor loonontwikkeling is hoger uitgevallen. Dit voordeel wordt opgenomen ter dekking van de verwachte hogere lasten als gevolg van de loonontwikkeling in 2024 bij SED.

Loonsom Burgemeester en Wethouders, Raad en Griffie (€ -87.000 nadeel)

Als gevolg van de CAO ontwikkelingen 2023 en de indexatie van de lonen voor 2024 voor het college, de indexatie van de loonkosten van de Raad en de uitbreiding van de formatie van de griffier (€ 32.000) en indexatie hiervan zijn de totale loonkosten gestegen.

Burgerzaken: Reisdocumenten (€ -44.000 nadeel)

In maart 2014 is de geldigheidsduur van een reisdocument verlengd naar 10 jaar.

De afgelopen jaren hebben te maken gehad met een daling van het aantal aanvragen reisdocumenten. De 10-jaars cyclus van de geldigheid van een reisdocument komt in 2024 ten einde. Dit gaat meer aanvragen geven. De raming 2024 (afdracht leges Rijk) is daar op gebaseerd.

Doorberekende huisvestingskosten (€ -138.000 nadeel)

De hogere doorberekende huisvestingskosten aan SED worden enerzijds via de verdeelsleutel en anderzijds via een onderlinge afrekening weer neergelegd bij de gemeente.

Overheveling Wet Open Overheid (€ 45.000 voordeel)

In 2023 was er sprake van een budgetoverheveling uit begrotingsjaar 2022.

Veteranendag (€ 11.000 voordeel)

In 2023 was er sprake van een budgetoverheveling uit begrotingsjaar 2022.

Rekenkamer (€ 10.000 voordeel)

In 2023 was er sprake van een budgetoverheveling uit begrotingsjaar 2022.

Treasury (€ 150.000 voordeel)

In 2024 is er meer rente rechtstreeks toegerekend aan de taakvelden

Bijdrage DeSom (€ -111.000 nadeel)

De bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling SSC DeSom voor 2024 is gebaseerd op de vastgestelde begroting 2024 van deze GR. Op basis van deze vastgestelde begroting is de bijdrage o.a. als gevolg van een hogere indexatie 2024 en een herstel van de indexatie over de jaren 2022 en 2023 hoger dan in 2023.

Overheveling Nieuwe Burgerinitiatieven (€ 35.000 voordeel)

In 2023 was er sprake van een budgetoverheveling uit begrotingsjaar 2022.

Uitvoeringsbudget CUP (€ 65.000 voordeel)

Vanuit de vorige bestuursperiode was er in 2023 , voor de toekomstige plannen die in het CUP zouden worden opgenomen, nog een uitvoeringsbudget beschikbaar van € 65.000.

Baten:

Burgerzaken: Reisdocumenten (€ 105.000 voordeel)

In maart 2014 is de geldigheidsduur van een reisdocument verlengd naar 10 jaar. De afgelopen jaren hebben te maken gehad met een daling van het aantal aanvragen reisdocumenten. De 10-jaars cyclus van de geldigheid van een reisdocument komt in 2024 ten einde. Dit gaat meer aanvragen geven. De raming 2024 (legesinkomsten gemeente) is daar op gebaseerd.

Doorberekende huisvestingskosten (€ 138.000 voordeel)

In 2024 is de raming van de doorrekening van de huisvestingskosten aan de SED aangepast naar de feitelijke situatie.

SSC DeSom (€ 106.000 voordeel)

95% van de bijdrage aan SSC DeSom wordt doorbelast aan de GR SED. De hogere bijdrage aan SSC Desom leidt hierdoor automatisch tot een hogere doorrekening aan de GR SED.

Rente Schatkist (€ 150.000 voordeel)

Door de stijgende rente en toename van de liquide middelen wordt in 2024 meer rente ontvangen.

OZB woningen (€ 165.000 voordeel)

De stijging komt enerzijds voort uit de reguliere indexering van de opbrengst met het prijsindexcijfer zoals opgenomen in de Septembercirculaire (3,5%). Anderzijds door het besluit van de raad om in de periode 2021-2024 de OZB opbrengst met 3% extra te laten stijgen.

OZB niet-woningen(€ 46.000 voordeel)

Conform toelichting OZB woningen.

Toeristenbelasting (€ 30.000 voordeel)

Deze stijging is het gevolg van een stijging van het aantal niet ingezetenen wat binnen de gemeente verblijft (o.a. arbeidsmigranten).

Algemene uitkering gemeentefonds (€ 3.080.000 voordeel)

Ten opzicht van 2023 is er sprak van een toename van het accres dat leidt tot een hogere algemene uitkering.

Toelichting op afwijkingen reserves

Toelichting afwijkingen B2023 t.o.v. B2022 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Baten:		
Onttrekking reserve vitale dorpen		-35 N
Overige verschillen		0 N
Totaal baten		-35 N
Totaal verschil		-35 N

Baten:

Onttrekking reserve vitale dorpen (€ - 35.000 nadeel)

Het project vitale dorpen is afgesloten. Er vindt geen onttrekking meer plaats aan deze reserve.

Ruimte

Ruimte

Veiligheid

Beheer openbare ruimte

Economie

Duurzaamheid en milieu

Ruimtelijke ontwikkeling

Inleiding

Het programma Ruimte gaat over nieuwe uitdagingen en over het beheer en ontwikkeling van de bestaande openbare ruimte. In de verschillende kernen van de gemeente is het goed wonen maar er moet ook ruimte zijn voor economische bloei en duurzame ontwikkeling. Dat betekent dat we verschillende uitdagingen zo veel mogelijk gecombineerd oppakken. Daarbij sluiten we aan bij de budgetten en opgaven die we vanuit het Rijk krijgen, zoals de implementatie van de Omgevingswet en de uitvoering van klimaattaken. Daarnaast zijn er onderwerpen die onze gemeentegrenzen overschrijden en waar we samenwerken met onze buurgemeenten in de regio.

Een belangrijk speerpunt is een gezonde, evenwichtige woningmarkt met passende woningen voor onze huidige en toekomstige inwoners. De realisatie van nieuwe woningen, permanent of flexibel is daarom een prioriteit. Maar daarnaast zetten we ons in voor een bredere kwaliteit van de leefomgeving. Zaken als goed beheer van de openbare ruimte, verkeer, veiligheid, dragen daar in samenhang aan bij. Een belangrijk speerpunt is de transitie van het landelijk gebied en de leefbaarheid in de kernen. De agrarische sector is hier van groot belang. Voor het goed functioneren van onze lokale maatschappij is het essentieel dat we ondermijning bestrijden. Bij alle ontwikkelingen vormen de doelen die we hebben met betrekking tot duurzaamheid en klimaat een rode draad.

De bovengenoemde ambities zijn niet in één jaar te realiseren en vragen tijd. Daarbij zijn we als gemeente ook afhankelijk van externe factoren. De stand van de economie en beschikbare middelen die we van het Rijk hebben bepalen steeds meer wat we als gemeente kunnen doen. De bouw- en woningmarkt is daarnaast mede bepalend voor het tempo waarin marktpartijen kunnen en willen ontwikkelen. In dit programma geven wij daarom op verschillende onderwerpen aan wat we in 2024 met de beschikbare middelen gaan doen en wat daar het verwachte resultaat van is. Het gaat dan om de onderwerpen:

- Ruimtelijke ontwikkeling
- Openbare ruimte
- Veiligheid
- Economie
- Duurzaamheid en Milieu

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Hieronder geven we inzicht in de doelen die we willen halen. Per doelstelling geven we aan wat we daarvoor doen in 2024.

Veiligheid	
Ambitie	Drechterland is en blijft één van de veiligste gemeenten van West-Friesland.
Wat willen we bereiken?	Wij willen dat alle inwoners, ondernemers en bezoekers veilig en overlastvrij kunnen leven in onze gemeente.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Om veilige woon- en leefomgevingen in onze gemeente te borgen gaan wij, in samenwerking met inwoners, ondernemers, woningcorporaties en (keten)partners, proberen overlast zo veel mogelijk te voorkomen en/of beperken en waar nodig overlast gevende situaties te verbeteren. • Tevens gaan we, in samenwerking met de inwoners en zorg- en veiligheidspartners, proberen meer hulp te bieden bij onzichtbare veiligheidsvraagstukken. Zoals bij jeugdproblematieken, wapenbezit onder jongeren, huiselijk geweld of nazorg ex-gedetineerden. • Verder willen wij de inwoners en ondernemers weerbaarder maken tegen cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit. • Op het gebied van ondermijning gaan we preventief de bestuurlijke, ambtelijke en maatschappelijke weerbaarheid vergroten en zullen we repressief alle middelen en bestuurlijke instrumenten inzetten om ondermijnende activiteiten tegen te gaan. • Ook gaan we inzetten op de verdere professionalisering van toezicht en handhaving en op het vergroten van de zichtbaarheid van BOA's en toezichthouders.

Veiligheid	
Ambitie	Als gemeente willen wij een sterk signaal afgeven door aanhoudende overlast, ondermijnende activiteiten, geweld of (jeugd)criminaliteit terug te dringen.
Wat willen we bereiken?	De veiligheidsgevoelens binnen de gemeente nog meer te verbeteren door de kleine ergernissen sneller en gericht aan te pakken.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen en implementeren van beleid voor de bestuurlijke boete.

Beheer openbare ruimte	
Ambitie	Drechterland is een leefbare, groene en goed onderhouden gemeente.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> • Efficiënter onderhouden van de woonomgeving.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We zorgen dat het onderhoudsniveau openbaar groen op orde is volgens de afgesproken CROW-kwaliteitsniveaus. • Exoten zijn kruidachtige gewassen die vanuit het wettelijk kader bestreden dienen te worden. In gemeente Drechterland wordt met name actief ingezet op het bestrijden van de Japanse duizendknoop en reuzen berenklauw. Beide soorten zijn Exoten en verstoren het ecosysteem wat niet ten goede komt aan de biodiversiteit.

	<ul style="list-style-type: none"> Tijdens het groenonderhoud wordt de biodiversiteit versterkt door middel van beheermaatregelen (snoeien) en het inzaaien van meerjarige kruidenmengsels.
--	--

Economie	
Ambitie	Drechterland is een gemeente waar economie ruim baan wordt geboden.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> Dienstverlening aan ondernemers verbeteren. Stimuleren bedrijvigheid. Wij willen bij voorkeur onze lokale ondernemers benutten bij gemeentelijke aanbestedingen. Voortbestaan agrarische bedrijven. Versterken toeristisch product. Kleinschalige ontwikkeling van het toerisme.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> We continueren en versterken de samenwerking met ondernemers door een gemeentelijke contactpersoon voor ondernemers. Binnen de mogelijkheden van het vastgestelde inkoop- en aanbestedingsbeleid maken we gebruik van de diensten van lokale ondernemers. We bieden ruimte voor (nieuwe) verblijfsaccommodaties en revitalisering van bestaande verblijfsaccommodaties. We faciliteren schaalvergroting in de agrarische sector, wel rekening houdende met het landschap en verkeersstromen. We stimuleren agrotourisme, waarmee we ons als gemeente onderscheiden. We stimuleren toeristische samenwerking in Drechterland en Westfriesland. We gaan toeristen attenderen op voorzieningen, activiteiten en stalletjes langs de weg. We onderzoeken mogelijkheden uitbreiding recreatieve wandel-, vaar- en fietsroutes.

Economie: Bijdrage economische agenda	
Ambitie	De ambitie van de economische agenda Westfriesland is een vitale en toekomstbestendige economie op basis van goede samenwerking.
Wat willen we bereiken?	Projecten in Westfriesland stimuleren op het gebied van 'Ondernemen & Economie', 'Vrije Tijd' en 'Arbeidsmarkt & Onderwijs'.
Wat gaan we ervoor doen?	Drechterland draagt samen met de andere Westfrieze gemeenten financieel bij aan de economische agenda.

Economie: Ontwikkelbedrijf Noord-Holland Noord	
Ambitie	Het versterken van de strategische samenwerking van en onderlinge afstemming tussen ondernemers, onderwijsinstellingen, kennisinstellingen, lokale en provinciale overheden en regionale samenwerkingsverbanden in Noord-Holland Noord.

Wat willen we bereiken?	Een positief vestigings- en ondernemersklimaat in Noord-Holland Noord verder te ontwikkelen.
Wat gaan we ervoor doen?	Drechterland is samen met 16 andere gemeenten in Noord-Holland Noord en de Provincie Noord-Holland aandeelhouder van het ONHN.

Economie: Leader subsidie	
Ambitie	Westfriesland is een vitaal, beleefbaar en duurzame regio.
Wat willen we bereiken?	Kwaliteit van (samen) leven op het platteland. Westfriese cultuur verbinden en uitdragen. Toekomstbestendig gebruik van grond en grondstoffen.
Wat gaan we ervoor doen?	De LEADER subsidie bij diverse ondernemers, organisaties en inwoners onder de aandacht brengen.

Duurzaamheid en milieu	
Ambitie	Drechterland is een duurzame gemeente met oog voor landschappelijke kwaliteit. We willen CO2 reduceren en het opwekken van duurzame energie faciliteren.
Wat willen we bereiken?	CO2 reductie door het verduurzamen van de bebouwde omgeving en opwek van duurzame energie. Duurzame bedrijventerreinen
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We informeren de inwoners en bedrijven hoe ze zuinig om kunnen gaan met energie, kunnen isoleren en duurzame energie op kunnen wekken. • We voeren de lokale aanpak vanuit het Nationaal Isolatie Programma (NIP) uit. • We voeren het uitvoeringsprogramma aanpak energiearmoede uit. • We stellen samen met de bewoners een wijkuitvoeringsplan op zoals bedoeld in de Transitievisie Warmte (TVW). • We inspireren inwoners en bedrijven door te communiceren over de goede voorbeelden. • In samenwerking met het Duurzaam Ondernemersloket voeren we energiescans uit voor bedrijven. • We volgen de ontwikkelingen voor energiebesparing, -opwekking en -opslag en kijken waar we deze toe kunnen passen. • We voeren het 'Uitvoeringsprogramma Energieneutraal Westfriesland' (Hfdst. 8) uit. • Op basis van het vastgestelde beleidskader onderzoeken we de mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie. • We nemen zoekgebieden voor opwek van duurzame energie en kaders voor verduurzaming op in de Omgevingsvisie. • We stellen een Routekaart verduurzaming eigen vastgoed op.

Duurzaamheid en milieu:	
Ambitie	Drechterland groeit actief mee met klimaatverandering om in 2050 hetzelfde beschermingsniveau als nu te hebben.
Wat willen we bereiken?	Klimaatbestendig en water robuust te zijn ingericht ten aanzien van de thema's wateroverlast, hittestress, droogte en gevolgen van overstromingen.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> We gaan de geïdentificeerde kansen voor klimaatadaptatie uit de kansenkaart (gereed eind 2023) omzetten naar uitvoeringsprojecten.

Duurzaamheid en milieu	
Ambitie	Drechterland beschikt over een adequate afvalinzameling- en verwerking.
Wat willen we bereiken?	Goede afweging tussen kosten, dienstverlening en milieuresultaat.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> We geven uitvoering aan het Recycleplan en willen max. 100 kg restafval per inwoner per jaar. We geven uitvoering aan de aanbeveling uit de evaluatie van de dienstverleningsovereenkomst met HVC.

Duurzaamheid en milieu: Beheer en uitvoeringsplannen begraafplaats	
Ambitie	Adequaat, efficiënt en piëteitsvol beheer van de begraafplaats.
Wat willen we bereiken?	Actuele administratie, heldere uniforme organisatiestructuur en inzicht in begraafcapaciteit.
Wat gaan we ervoor doen?	Verbeteren digitale administratie. Actiever ruimen van vrijgekomen graven. Opstellen van procesomschrijvingen.

Duurzaamheid en Milieu: Overdracht bodemtaken	
Ambitie	Een duurzame bodemkwaliteit.
Wat willen we bereiken?	Voorkomen van risico's voor de gezondheid en het milieu.
Wat gaan we ervoor doen?	Zorg dragen voor een kwalitatief goede uitvoering van deze overgedragen bodemtaken.

Ruimtelijke ontwikkeling	
Ambitie	Een gezonde evenwichtige woningmarkt met passende woningen, voor nu en later.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> Versnelling van de woningbouwopgave met een betaalbaar, gedifferentieerd, aantrekkelijk en duurzaam woonaanbod voor iedere doelgroep. Voor 2030 zijn 1.000 nieuwe woningen gebouwd. We willen versneld een oplossing voor het tekort aan woningen.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> We bouwen de komende vier jaar duurzame nieuwe woningen, met name betaalbare huur- en koopwoningen in lijn met Woondeal 2.0 Noord-Holland Noord Wij bereiden de ontwikkeling voor van diverse woningbouwprojecten zoals Venhuizen Centrum West, de Dorpshuislocatie in Schellinkhout en Westwoud, Het Landje van Fleur, De Wouden II

	<p>(Westwoud), Nero Zero (Westwoud) en de sportvelden in Schellinkhout.</p> <ul style="list-style-type: none"> • We inventariseren locaties met mogelijkheden om versneld (tijdelijke) sociale huurwoningen te realiseren voor verschillende doelgroepen; • We geven ruimte aan woonzorgconcepten in woningbouwplannen, zodat ouderen in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen met de meest passende woonomstandigheden. In het bijzonder in Venhuizen. • We zoeken naar mogelijkheden om betaalbare woningen te realiseren voor starters. • We geven uitvoering aan het beleid ten aanzien van 'generatiewoningen'. • We streven naar het verder splitsen van stolpen en grote woningen, het omzetten van vrijkomende (agrarische) panden naar de functie wonen en het mogelijk maken van tijdelijke modulaire woningen.
--	--

Ruimtelijke ontwikkeling: Omgevingswet	
Ambitie	Drechterland is goed voorbereid op ruimtelijke ontwikkelingen.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> • Inwoners en bedrijven weten hoe zij omgevingsvergunningaanvragen indienen in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). • We doen, samen met Enkhuizen en Stede Broec, ervaring op met een omgevingsplan.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We organiseren een aanspreekpunt voor het beantwoorden van vragen van inwoners en bedrijven over de indiening van een aanvraag voor een omgevingsvergunning. • We maken in SED-verband een pilot omgevingsplan in de gemeente Drechterland om deze ervaring te benutten voor het maken van een omgevingsplan (start 2025) voor de gehele gemeente.

Ruimtelijke ontwikkeling: Omgevingsvisie	
Ambitie	Drechterland heeft een vastgestelde omgevingsvisie.
Wat willen we bereiken?	Vaststellen van een integrale visie op de fysieke omgeving van Drechterland.
Wat gaan we ervoor doen?	We bereiden samen met inwoners, bedrijven en instellingen een omgevingsvisie voor en leggen deze uiterlijk het eerste kwartaal van 2025 voor aan de raad.

Ruimtelijke ontwikkeling: Woonakkoord	
Ambitie	Westfriesland behoort tot de 10 beste woonregio's van Nederland.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> • Tot en met 2030 worden in Westfriesland 12.500 nieuwe woningen gebouwd. Dit betekent dat de regio streeft naar de oplevering van gemiddeld ruim 1.500 nieuwe woningen per jaar.

	<ul style="list-style-type: none"> • Versnelling van de woningbouwopgave met een betaalbaar, gedifferentieerd, aantrekkelijk en duurzaam woonaanbod voor iedere doelgroep. • Het op peil houden en uitbouwen van de kwaliteit en aantrekkelijkheid van de bestaande voorraad; • Toevoeging van onderscheidende en complementaire nieuwbouw producten aan de regionale woningvoorraad. • Stimulering van langer zelfstandig wonen.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We organiseren samen met stakeholders een ambitietafel om inzicht te houden in eventuele knelpunten en mogelijkheden tot versnelling van woningbouwprojecten. Daarnaast inventariseren we eventuele nieuwe woningbouwlocaties welke kansrijk zijn om tot en met 2030 tot ontwikkeling te laten komen. • We organiseren een woonmanifestatie gericht op ontmoeting en kennisdeling voor onder andere bouwende en ontwikkelende partijen, gemeenten, provincie en woningbouwcorporaties. • We continueren onze inzet op een regionale doorstroommakelaar welke zich richt op ondersteuning en begeleiding van senioren bij het gehele verhuisproces. • We continueren onze inzet op een regionale adviseur seniorenhuisvesting welke zich richt op bewustwording rondom het thema seniorenhuisvesting en het ontwikkelen van kennis hierover bij de partijen die verantwoordelijk zijn voor de realisatie van de woningbouwopgave in de regio. • We werken met een flexibel afwegingskader voor nieuwbouwinitiatieven dat de regio houvast biedt en ruimte laat voor marktinitiatieven.

Ruimtelijke ontwikkeling: Stolpenbeleid	
Ambitie	De stolp wordt behouden.
Wat willen we bereiken?	We treden op tegen het verwaarlozen van stolpen.
Wat gaan we ervoor doen?	De mogelijkheid tot handhaving op verwaarlozing van stolpen binnen de huidige regelingen en daarbuiten onderzoeken om een juridisch kader vast te stellen.

Met wie werken wij samen?

Voor het programma Ruimte werken we samen met de volgende verbonden partijen, deze verbonden partijen worden verder toegelicht in de paragraaf verbonden partijen:

- Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
- Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
- Archeologie West-Friesland
- Recreatieschap Westfriesland (RSW)
- Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord en
- Afvalbeheer Westfriesland (ABWF)

Deze verbonden partijen worden verder toegelicht in de paragraaf verbonden partijen.

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	2020	2021	2022	2023
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	Bureau Halt	3	10	6	n.b.
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	1	0,5	0,3	n.b.
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	1,8	2,3	2	n.b.
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	1	0,8	0,8	n.b.
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	4,6	4,3	5	n.b.
Funcziemenging	%	LISA	41,6	41,3	41,6	n.b.
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners van 15 tm 64 jaar	LISA	152,6	157	164,8	n.b.
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	CBS	135	n.b.	n.b.	n.b.
Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	18,7	23,9	n.b.	n.b.
Gemiddelde WOZ waarde	x € 1.000	CBS	283	305	336	402
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	4,7	4	16,2	n.b.
Demografische druk	%	CBS	79,1	79,2	79,6	79,6
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In euro's	COELO	681	702	787	n.b.
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In euro's	COELO	786	810	901	n.b.

Wat mag het kosten?

	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Totaal lasten	14.217	17.316	16.192
Totaal baten	-6.263	-7.358	-6.285
Saldo van baten en lasten	7.954	9.958	9.907
Toevoeging aan reserves	3.337	1.247	150
Onttrekking aan reserves	-4.012	-1.360	-579
Resultaat	7.279	9.845	9.478

Toelichting op afwijkingen (baten en lasten)

Toelichting afwijkingen B2024 t.o.v. B2023 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Bijdrage SED	-883	N
Kapitaallasten	-116	N
OVH Ondermijning	80	V
OVH Achterstallig onderhoud wegen	1.400	V
OVH Padlandbos	75	V
KN Leadersubsidie	-20	N
KN BIZ Zuiderkogge	25	V
KN Beheer- en uitvoeringsplan begraafplaats	-24	N
KN Recreatieve voorzieningen	26	V
CUP woonprogramma	48	V
CUP handhaving oneigenlijk gebruik woningen	25	V
Bijdrage VRNHN	-78	N
Openbaar groen	-26	N
Riolering	-68	N
Afvalinzameling	-62	N
Bijdrage omgevingsdienst	-125	N
Klimaat en duurzaamheid	272	V
Omgevingswet	340	V
Plankosten	221	V
Wonen	62	V
Bouwgrondexploitaties	-137	N
Overige verschillen	89	V
Totaal lasten:	1.124	V
Baten:		
OVH Glasvezel	-698	N
Riolering	162	V
Afvalinzameling	119	V
Plankosten	-85	N
Zuiderkogge 4B	-256	N
Reigersborg Zuid 5	-36	N
MFA Schellinkhout	-80	N
Kerkbuurt	-200	N
Overige verschillen	1	V
Totaal baten	-1.073	N
Totaal verschil	51	V

Lasten

Overhevelingsbesluit (€ 1.550.000 voordeel)

Via het overhevelingsbesluit zijn de volgende budgetten overgeheveld van 2022 naar 2023:

- Ondernijning
- Achterstallig onderhoud wegen
- Padlandbos

Kadernota (€ 7.000 voordeel)

In de Kadernota 2024 en Voorjaarsnota 2023 zijn de volgende budgetten vrijgemaakt:

- Leadersubsidie
- BIZ Zuiderkogge
- Begraafplaats
- Recreatieve voorzieningen

CUP (€ 73.000 voordeel)

In de CUP 2023 zijn de volgende budgetten opgenomen:

- Woonprogramma
- Handhaving oneigenlijk gebruik woningen

Bijdrage VRHNNH (€ -78.000 nadeel)

Op basis van de begroting 2024 Veiligheidsregio.

Openbaar groen (€ -26.000 nadeel)

In de begroting 2024 is rekening gehouden met een indexatie van 3,9%.

Riolering (€ -68.000 nadeel)

Het nieuwe PSWR is aangenomen, waardoor er structurele wijzigingen zijn doorgevoerd in de begroting. Het saldo wordt verrekend met de voorziening riolering.

Afvalinzameling (€ -62.000 nadeel)

Door indexering (CPI) van de DVO met HVC en de verwachte hogere verwerkingskosten voor 2024 stijgen de uitgaven.

Bijdrage omgevingsdienst (€ -125.000 nadeel)

Op basis van de begroting 2024 van de Omgevingsdienst.

Incidentele budgetten 2023 (€ 895.000 voordeel):

In 2023 zijn de volgende incidentele budgetten vrijgemaakt, die niet terugkomen in 2024:

- Klimaat en duurzaamheid
- Omgevingswet
- Plankosten
- Wonen

Bouwgrondexploitaties (€ -137.000 nadeel)

Jaarlijks wordt het saldo van lasten en baten geactiveerd en verantwoord op de balans. Op deze wijze ontstaat op de balans een boekwaarde per project. Deze lasten en baten hebben dus in eerste instantie geen invloed op begroting en jaarrekening. Pas wanneer een exploitatie is afgerond wordt een financiële afwikkeling gemaakt en komt een eventueel eindresultaat ten gunste of ten laste van de begroting en de jaarrekening van dat jaar.

Baten

Glasvezel (€ -698.000 nadeel)

In het overhevelingsbesluit is besloten om deze inkomsten mee te nemen naar 2023.

Riolering (€ 162.000 voordeel)

Het product riolering is 100% kostendekkend. Door de stijgende kosten neemt de opbrengst toe.

Afvalinzameling (€ 119.000 voordeel)

Het product afvalinzameling is 100% kostendekkend. Door de stijgende kosten neemt de opbrengst toe.

Plankosten (€ -85.000 nadeel)

In 2023 zijn incidentele baten geraamd, die niet terugkomen in 2024.

Bouwgrondexploitaties (€ -572.000 nadeel)

Zie toelichting bij de lasten.

Toelichting op afwijkingen reserves

Toelichting afwijkingen B2023 t.o.v. B2022 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Storting reserve Glasvezel	497	V
Storting AR Winstnemingen grex	484	V
Storting reserve Landschapsplan	17	V
Storting reserve verkeersinfrastructuur	37	V
Storting reserve onderhoud wegen	63	V
Overige verschillen	-1	N
Totaal lasten:	1.097	V
Baten:		
Onttrekking AR grexen	-70	N
Onttrekking AR t.b.v. incidentele budgetten	-165	N
Onttrekking reserve landschapsplan	-15	N
Onttrekking reserve verkeersinfrastructuur	-530	N
Overige verschillen	-1	N
Totaal baten	-781	N
Totaal verschil	316	V

Lasten:

Storting reserve glasvezel (€ 497.000 voordeel)

In het overhevelingsbesluit 2022-2023 is besloten om de storting over te hevelen naar 2023.

Storting AR winstnemingen grex (€ 484.000 voordeel)

In 2024 zijn de geraamde winstnemingen lager dan in 2023. Daarnaast vindt ook een lagere afstorting plaats voor het landschapsplan en de reserve verkeersinfrastructuur.

Storting reserve landschapsplan (€ 17.000 voordeel)

In 2024 vindt een lagere afstorting plaats vanuit de grexen.

Storting reserve verkeersinfrastructuur (€ 37.000 voordeel)

In 2024 vindt een lagere afstorting plaats vanuit de grexen.

Storting reserve onderhoud wegen (€ 63.000 voordeel)

In de kadernota is een budget aangevraagd voor de gladheidsbestrijding. De dekking voor de gladheidsbestrijding komt uit de reserve onderhoud wegen.

Baten:

Onttrekking AR grexen (€ -70.000 nadeel)

In 2024 onttrekken we minder uit de algemene reserve ter dekking van de afstorting van de middelen vanuit de grondexploitatie.

Onttrekking AR t.b.v. incidentele budgetten (€ -165.000 nadeel)

Tegenover een aantal incidentele budgetten in 2023 stond een dekking uit de algemene reserve.

Onttrekking reserve landschapsplan (€ -15.000 nadeel)

In 2024 onttrekken we minder uit de reserve landschapsplan.

Onttrekking reserve verkeersinfrastructuur (€ -530.000 nadeel)

In 2023 is er incidenteel een bedrag van € 530.000 onttrokken aan de reserve verkeersinfrastructuur ter dekking van de kosten van achterstallig onderhoud wegen.

Samenleving

Onderwijs

Sport, cultuur
en recreatie

Sociaal domein

Volksgezond-
heid

Samenleving

Inleiding

In de gemeente Drechterland streven we ernaar dat iedereen meedoet. Het grootste deel van de inwoners redt zichzelf en beschikt over voldoende zelf organiserend vermogen om tegenslagen op te vangen. Waar inwoners dit niet kunnen, biedt de gemeente ondersteuning, die gericht is op zelfredzaamheid en het behoud van regie. Verder spelen we in op initiatieven van inwoners en stimuleren we een actieve deelname en betrokkenheid. Zo wordt de kracht van inwoners van de gemeente Drechterland gemobiliseerd en delen we onze verantwoordelijkheid als overheid samen met onze inwoners en organisaties. De betrokkenheid en verbinding met elkaar wordt vergroot (sociale cohesie). Dit resulteert in een samenleving waarin iedereen zich thuis voelt.

Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

Hieronder geven we inzicht in de doelen die we willen halen. Per doelstelling geven we aan wat we daarvoor doen in 2024.

Onderwijs	
Ambitie	Kinderen in de gemeente Drechterland krijgen les in een leeromgeving die bijdraagt aan hun ontwikkeling in aantrekkelijke, veilige en gezonde schoolgebouwen.
Wat willen we bereiken?	We willen onderwijs huisvesting van scholen toekomstbestendig houden.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none">• Het Integraal Huisvestingsplan vertalen we door met de financiële gevolgen.• We onderzoeken het huidige (voor)schoolaanbod van Venhuizen in het licht van woningbouwplannen.

Sport, cultuur en recreatie	
Ambitie	Drechterland heeft een rijk verenigingsleven, goede sportactiviteiten en een gevarieerd cultureel aanbod.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none">• We willen dat kinderen hun talenten ontdekken en ontwikkelen op het gebied van muziek, techniek, cultuur, sport en creatieve activiteiten.• We willen dat het bestaande aanbod van sport-, beweeg- en cultuurparticipatie onder de aandacht is van de inwoners.• We willen dat de huidige voorzieningen en activiteiten fysiek en financieel toegankelijk zijn en blijven voor onze inwoners.• We willen dat meer inwoners sporten en bewegen in de openbare ruimte.

	<ul style="list-style-type: none"> • We willen dat iedereen mee kan blijven doen aan sport, cultuur en recreatie. • We willen de sociale betrokkenheid en het gevoel van verbondenheid en veiligheid in de gemeenschap versterken.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We geven uitvoering aan het plan van aanpak gericht op talentontwikkeling, zingeving, ontmoeting en een gezonde levensstijl bij kinderen en jongeren. • We vervullen een actieve rol om het aanbod en vraag van sport-, beweeg- en cultuurparticipatie samen te brengen. • We geven uitvoering aan het sportakkoord 2.0. • We voeren het uitvoeringsplan uit behorend bij de Brede Specifieke Uitkering (SPUK).

Sociaal Domein	
Ambitie	De gemeente verleent professionele zorg tegen verantwoorde kosten.
Wat willen we bereiken?	Betaalbare en effectieve zorg voor de meest kwetsbaren.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We stellen een lokaal beleidsplan Jeugd op. • Wij geven uitvoering aan de landelijke Hervormingsagenda Jeugd. • We geven uitvoering aan regionaal en lokaal beleid op de gebieden van Jeugdhulp en Wmo. • We richten onze inkoop efficiënter en effectiever in door het nieuwe regionale inkooptraject Wmo en jeugdzorg. • We vertegenwoordigen de belangen van Drechterland stevig in het regionale inkooptraject. • We stellen samen met Stede Broec en Enkhuizen voor de uitvoering van dit traject een tijdelijke implementatiemanager aan.

Sociaal Domein	
Ambitie	Drechterland is een gezonde gemeente waarin iedereen meedoet.
Wat willen we bereiken?	Iedereen mee laten doen.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We voeren het Plan van aanpak 'dementievriendelijke gemeente' verder uit en gaan door met de activiteiten. We ontwikkelen onze rol verder als gemeente en geven brede maatschappelijke aandacht voor het onderwerp. • We zetten actief in op preventie van dementie, via bewegen, muziek en informatie. • We stellen een plan op voor effectievere inzet van jeugd- en jongerenwerk waarbij zij zich meer richten op de ondersteuning van jongeren met psychische problemen en zij jongeren ondersteunen bij het organiseren van activiteiten. Ter uitvoering van dit plan hebben wij in deze begroting een bedrag van

	<p>€ 88.000 als nieuw beleid opgenomen in verband met de uitbreiding van het aantal uren jongerenwerk</p> <ul style="list-style-type: none"> • We bieden professionele bemiddeling bij vechtscheidingen en de inzet van een kind behartiger. De huidige pilot wordt geëvalueerd.
--	---

Sociaal Domein	
Ambitie	Drechterland is een gezonde gemeente waarin iedereen meedoet.
Wat willen we bereiken?	Inspelen op toenemende vergrijzing op het gebied van zorg en wonen.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We zetten in op een Integrale aanpak wonen, zorg en vergrijzing en spelen adequaat in op ouder worden en langer thuis wonen door deelname aan de taskforce wonen en zorg, waarin we samenwerken met woningcorporaties, zorgorganisaties en maatschappelijke partners. • We stimuleren activiteiten om isolement onder ouderen te voorkomen. • Het huidige plan van aanpak eenzaamheidsbestrijding wordt geëvalueerd. • We informeren inwoners over financiële ouderen mishandeling door het project cybercriminaliteit en de berichtgeving daarover.

Volksgezondheid	
Ambitie	Drechterland is een gezonde gemeente.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> • We willen alcohol en drugsgebruik onder jongeren verminderen. • Wij willen eenzaamheid onder jongeren en ouderen verminderen. • We willen de psychische gezondheid en het mentaal welbevinden onder jongeren bespreekbaar maken en vergroten. • We willen valpreventie programma's voor ouderen implementeren. • We willen preventieprogramma's voor het bevorderen van een gezonde leefstijl ontwikkelen en implementeren. • We willen de samenwerking tussen het medisch en het sociaal domein verbeteren.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • We geven verder uitvoering aan het project 'In control of alcohol en drugs'. • We gaan uitvoering geven aan het programma; Welzijn op Recept • We gaan uitvoering geven aan het valpreventie programma 'Woongemak is kinderspel'. • We voeren het uitvoeringsplan uit behorend bij de Brede Specifieke Uitkering (SPUK).

Werkgelegenheid en armoede	
Ambitie	Drechterland heeft oog voor mensen in een kwetsbare positie.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> • We zorgen voor meer werktrajecten.

Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Wij zetten ons in voor meer mogelijkheden tot (om)scholing, stages en andere werktrajecten bij ondernemingen in de regio. • We zorgen voor een aanpak voor zorgcliënten met een bijstandsuitkering, met als doel te activeren naar zinvolle dagbesteding of (betaald) werk. • We focussen op duurzame arbeidsplaatsen, leren bij bedrijven in de regio en zetten in op duurzame matching door WerkSaam.
--------------------------	---

Opvang ontheemden	
Ambitie	Doorontwikkeling opvanglocatie ontheemden Oekraïne.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> • Programma maken gericht op een langdurig verblijf van ontheemden. • Afbouwen van de gedeelde voorzieningen van de ontheemden.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Overleg grondeigenaar en direct omwonenden ter verkenning van lange termijn mogelijkheden. • Business case van de lange termijn optie uitwerken en starten met de realisatie.

Huisvesting statushouders	
Ambitie	Voldoen aan de verhoogde taakstelling huisvesting statushouders.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> • Statushouders binnen en buiten de bestaande sociale woningvoorraad versneld huisvesten.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • De sociale woningvoorraad versneld uitbreiden met realiseren van flexwoningen, voor diverse doelgroepen waaronder statushouders. (zie ook programma Ruimte, ambitie: een gezonde, evenwichtig woningmarkt met passende woningen voor nu en later.) • Regionaal in de opgave opvang ontheemden onderzoeken of een uitruil van doelgroepen mogelijk is.

Asielopvang	
Ambitie	Regionale samenwerking in de opgave asielopvang.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> • Regionaal voldoen aan de in 2024 verwachte taakstelling asielopvang.
Wat gaan we ervoor doen?	<ul style="list-style-type: none"> • Deelname in de regionale bestuurlijke werkgroepen. • Drechterland levert een passende bijdrage aan de regionale opgave voor asielopvang.

Met wie werken wij samen?

Voor het programma Samenleving werken we samen met de volgende verbonden partijen, deze verbonden partijen worden verder toegelicht in de paragraaf verbonden partijen:

- WerkSaam Westfriesland
- Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)

Deze verbonden partijen worden verder toegelicht in de paragraaf verbonden partijen.

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Bron	2020	2021	2022	2023
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15-74 jaar	LISA	399,6	395,6	403,2	n.b.
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	CBS	0	1	n.b.	n.b.
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS	3	4	n.b.	n.b.
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	71,4	72,7	73,7	n.b.
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO	1,5	1,3	n.b.	n.b.
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS	1	1	n.b.	n.b.
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	202,8	176,1	n.b.	n.b.
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	251,6	259	250,5	n.b.
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren t/m 18 jaar	CBS	8,6	n.b.	n.b.	n.b.
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren t/m 18 jaar	CBS	1,1	n.b.	n.b.	n.b.
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	640	640	670	n.b.
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	0	0	n.b.	n.b.
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	11	15	19	n.b.
Niet-sporters	% inwoners dat niet wekelijks gesport (vanaf 12 jaar)	RIVM, CBS	44,1	n.b.	n.b.	n.b.

Wat mag het kosten?

	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Totaal lasten	26.807	28.800	25.848
Totaal baten	-8.540	-6.916	-3.798
Saldo van baten en lasten	18.267	21.884	22.050
Toevoeging aan reserves	35	3	3
Onttrekking aan reserves	-1.273	-274	-175
Resultaat	17.029	21.613	21.878

Toelichting op afwijkingen (baten en lasten)

Toelichting afwijkingen B2024 t.o.v. B2023 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Lasten:		
Bijdrage SED	-310	N
Kapitaallasten	-18	N
OVH 2022-2023 Cofinanciering ventilatie	24	V
OVH 2022-2023 Project- en voorbereidingskosten onderwijshuisvesting	25	V
OVH 2022-2023 Coronagelden	102	V
OVH 2022-2023 Historische informatieborden	9	V
OVH 2022-2023 Ventilatie Streekpunt	15	V
OVH 2022-2023 Speelvoorzieningen	35	V
OVH 2022-2023 Invoeringsmiddelen inburgering	28	V
OVH 2022-2023 Inburgeringsconsulent	12	V
OVH 2022-2023 aanbesteding WMO en Jeugdhulp	25	V
OVH 2022-2023 Team inzet	70	V
OVH 2022-2023 Energietoeslag	412	V
OVH 2022-2023 Aanpak wachttijd specialistische Jeugdzorg	13	V
OVH 2022-2023 Jeugdhulp beschikbaarheidswijzer	20	V
Incidenteel - Leges MFA Schellinkhout	80	V
Incidenteel - Onderzoek verduurzaming Streekbad	37	V
Incidenteel - Investeringssubsidie De banne	45	V
KN 2023 - Onderwijsachterstanden beleid	290	V
KN 2023 - Onderhoud Hemmerven	43	V
KN 2023 - SPUK Inburgering	213	V
KN 2023 - Leerlingenvervoer Oekraïne	46	V
KN 2023 - Taal ontheemden Oekraïne	33	V
KN 2023 - Opvang ontheemden Oekraïne	2.220	V
KN 2023 - Aanpak armoede en Schulden (AU)	22	V
KN 2023 - Flankerend beleid energiearmoede (AU)	27	V
KN 2023 - Loon en prijsbijstelling Part.Jeugd-Voogdij (AU)	-73	N
KN 2023 - Bijdrage JGZ Oekraïne	26	V
KN 2023 - Herstelplan GGD	106	V
KN 2023 - Brede Spuk	219	V
NJN 2021 - Nationaal Programma Onderwijs	58	V
CUP - Opstellen IHP	25	V
CUP - Inkoop Jeugd en WMO	-33	N
CUP - Integrale samenwerking woonzorgcomplexen	26	V
Lagere kosten ivm aanschaf robotmaaier	22	V
Subsidie Stichting Algemeen maatschappelijk Werk	116	V
Team inzet loonbetalingen en sociale premies	-140	N
Uitkeringen BUIG	287	V
Uitkeringen WSW	-37	N
Uitkeringen re-integratie	74	V
Kosten WMO	-499	N
Kosten jeugd	-406	N
Bijdrage GGD	-111	N

Overige verschillen	-226 N
Totaal lasten:	2.952 V
Baten:	
KN 2023 - Onderwijsachterstanden beleid	-290 N
KN 2023 - SPUK Inburgering	-213 N
KN 2023 - Opvang ontheemden Oekraïne	-2.220 N
KN 2023 - Brede Spuk	-219 N
NJN 2021 - Nationaal Programma Onderwijs	-58 N
Uitkeringen BUIG	-118 N
Overige verschillen	0 N
Totaal baten	-3.118 N
Totaal verschil	-166 N

Lasten

Budgetten overhevelingen 2022-2023 (€ 790.000 voordeel)

In het overhevelingsbesluit is besloten om de volgende budgetten op te nemen:

- Cofinanciering ventilatie
- Project- en voorbereidingskosten onderwijshuisvesting
- Coronagelden
- Historische informatieborden
- Ventilatie Streekpunt
- Speelvoorzieningen
- Invoeringsmiddelen inburgering
- Inburgeringsconsulent
- Aanbesteding WMO en Jeugdhulp
- Team inzet
- Energietoeslag
- Aanpak wachttijd specialistische Jeugdzorg
- Jeugdhulp beschikbaarheidswijzer

Incidentele budgetten (€ 220.000 voordeel)

In de begroting 2023 zijn de volgende incidentele budgetten opgenomen:

- Leges MFA Schellinkhout
- Onderzoek verduurzaming Streekbad
- Investeringssubsidie De Banne
- Nationaal Programma Onderwijs

Budgetten Kadernota 2024 en Voorjaarsnota 2023 (€ 3.172.000 voordeel)

In de Kadernota 2024 en de Voorjaarsnota 2023 zijn de volgende budgetten gewijzigd:

- Onderwijsachterstanden beleid
- Onderhoud Hemmerven
- SPUK Inburgering
- Leerlingenvervoer Oekraïne
- Taal ontheemden Oekraïne
- Opvang ontheemden Oekraïne
- Aanpak armoede en Schulden (AU)
- Flankerend beleid energiearmoede (AU)
- Loon en prijsbijstelling Part.Jeugd-Voogdij (AU)

- Bijdrage JGZ Oekraïne
- Herstelplan GGD
- Brede Spuk

Budgetten CUP (€ 18.000 voordeel)

De volgende CUP budgetten zijn in de begroting 2023 of 2024 opgenomen:

- Opstellen IHP
- Inkoop Jeugd en WMO
- Integrale samenwerking woonzorgcomplexen

Lagere kosten ivm aanschaf robotmaaier (€ 22.000 voordeel)

In verband met aanschaf van robotmaaiers zijn de onderhoudskosten van de sportvelden vanaf 2024 structureel verlaagd.

Subsidie Stichting Algemeen maatschappelijk Werk (€ 116.000 voordeel)

Maatschappelijk werk wordt vanaf 2024 door Team Inzet uitgevoerd, daarom wordt de subsidie aan de stichting AMW vanaf april 2024 structureel verlaagd.

Team Inzet (€ -140.000 nadeel)

Het Algemeen maatschappelijk werk wordt vanaf 2024 uitgevoerd door Team Inzet.

Uitkeringen BUIG(€ 287.000 voordeel)

De te verwachte uitkering is aangepast naar de aangeleverde cijfers.

Uitkeringen WSW(€ -37.000 nadeel)

De te verwachte uitkering is aangepast naar de aangeleverde cijfers.

Uitkeringen re-integratie (€ 74.000 voordeel)

De bijdrage aan WerkSaam voor re-integratiekosten is aangepast aan wat in de begroting van WerkSaam is opgenomen

Kosten WMO (€ -499.000 nadeel)

De kosten zijn hoger door indexatie en overbruggingsaanbod.

Kosten Jeugd (€ -406.000 nadeel)

De kosten zijn hoger door indexatie en overbruggingsaanbod.

Bijdrage GGD € -111.000 nadeel)

Het budget voor de afdracht aan GGD is aangepast aan wat in de begroting 2023 van de GGD is opgenomen

Baten

Budgetten Kadernota 2024 en Voorjaarsnota 2023 (€ -2.942.000 nadeel)

In de Kadernota 2024 en de Voorjaarsnota zijn de volgende budgetten gewijzigd:

- Onderwijs achterstandenbeleid
- SPUK Inburgering
- Opvang ontheemden Oekraïne
- Brede Spuk

Incidentele budgetten (€ -58.000 nadeel)

In de begroting 2023 is het volgende incidenteel budget opgenomen:

- Nationaal Programma Onderwijs

Uitkeringen BUIG € -118.000 nadeel)

De rijksbijdrage voor de BUIG neemt in 2024 af.

Toelichting op afwijkingen reserves

Toelichting afwijkingen B2023 t.o.v. B2022 (>€ 20.000)	Bedrag	V/N
Baten:		
Afschrijvingslasten onderwijs		-44 N
KN 2023 - Kosten GGD JGZ Oekraïne		-26 N
Overige verschillen		-29 N
Totaal baten		-99 N
Totaal verschil		-99 N

Baten:

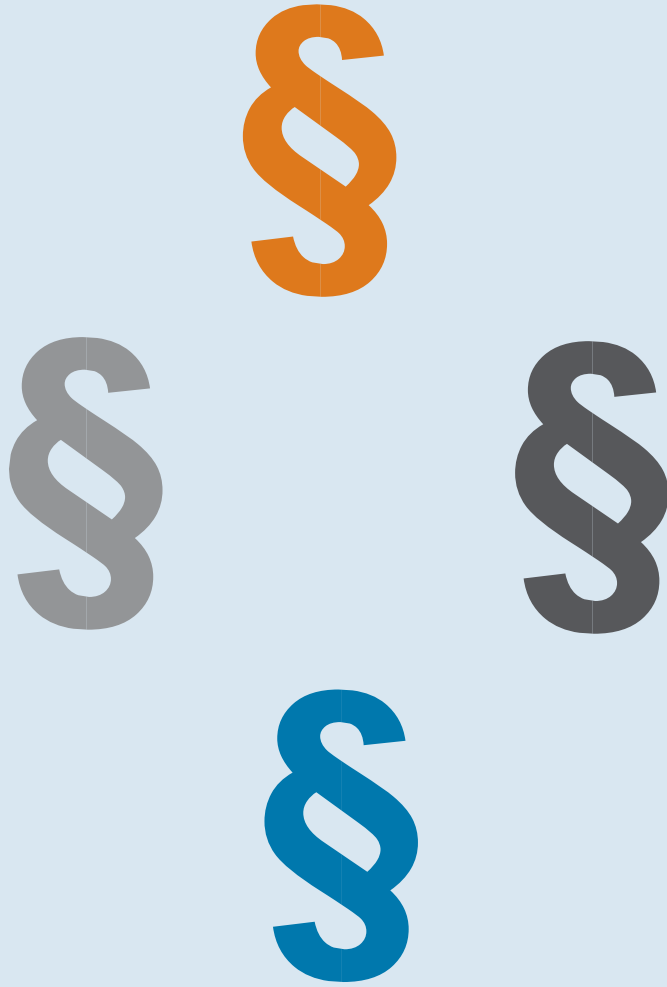
Onttrekking afschrijvingslasten Onderwijs (€ -44.000 nadeel)

Doordat de technische installatie van het Reigersnest volledig is afgeschreven, hoeft er ook geen onttrekking meer plaats te vinden voor dit bedrag aan de reserve afschrijvingslasten.

Onttrekking kosten GGD JGZ Oekraïne (€ -26.000 nadeel)

In 2023 is er nog sprake van een geraamde onttrekking aan de bestemmingsreserve Ontheemden in verband met de extra kosten GGD / JGZ. Vooralsnog wordt deze onttrekking niet voorzien in 2024 waardoor er ten opzichte van 2023 sprake is van een nadelig effect.

Paragrafen

Lokale heffingen

1.1 Inleiding

In de Gemeentewet en in enkele bijzondere wetten is geregeld welke lokale heffingen de gemeente aan de inwoners en bedrijven mag opleggen. De raad bepaalt welke van die heffingen daadwerkelijk worden geheven.

De gemeente Drechterland kent de volgende lokale heffingen:

- Belastingen waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is. Hiertoe behoren de onroerendezaakbelastingen (OZB), forensenbelasting en toeristenbelasting.
- Belastingen om kosten mee te verhalen: de heffingen en rechten. De opbrengst is niet vrij besteedbaar maar is gerelateerd aan de betreffende gemeentelijke zorgplicht of specifieke dienstverlening. Hiertoe behoren de rioolheffing, afvalstoffenheffing, secretarieleges, leges omgevingsvergunningen, begrafenisrechten, marktgelden en pachtsommen kermissen.

De paragraaf lokale heffingen bevat op grond van artikel 10 BBV ten minste:

- de geraamde inkomsten;
- het beleid ten aanzien van lokale heffingen;
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd;
- een aanduiding van de lokale lastendruk;
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Geraamde inkomsten

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de verwachte opbrengsten van de lokale heffingen in de begroting 2024 en de daadwerkelijke inkomsten. Het totaal aan opbrengsten bedraagt ruim € 9,7 miljoen in 2024.

	Begroting 2023	Begroting 2024
Belastingen		
Onroerendezaakbelastingen op woningen (eigenaren)	2.992	3.157
Onroerendezaakbelastingen op niet-woningen (eigenaren)	536	562
Onroerendezaakbelastingen op niet-woningen (gebruikers)	342	356
Forensenbelasting	20	20
Toeristenbelasting	165	65
Totaal	4.055	4.165
Heffingen		
Secretarieleges	229	229
Leges omgevingsvergunningen	367	367
Begrafenisrechten	35	35
Rioolheffing	1.535	1.595
Afvalstoffenheffing	3.193	3.288
Staangelden markten	7	7
Pachtsommen kermissen	20	20
Overige heffingen	-	-
	5.386	5.541

Beleid ten aanzien van lokale heffingen

De gemeentelijke heffingen zijn geïndexeerd met de inflatiecorrectie van 3,5 %. Het uitgangspunt voor de tarieven van de rioolheffing en afvalstoffenheffing is 100% kostendekkendheid.

Een overzicht op hoofdlijnen van de algemene belastingen

Onroerendezaakbelasting (OZB)

De OZB wordt geheven van onroerende zaken, die binnen de gemeente zijn gelegen, te weten een gebruikersbelasting en eigenarenbelasting op niet-woningen (dit zijn vooral kantoor- en bedrijfspanden) en een eigenarenbelasting op woningen. Op basis van de wet Waardering onroerende zaken (WOZ) wordt van elke onroerende zaak de waarde vastgesteld. De tarieven worden geheven als percentage van de WOZ-waarde.

Bij de bepaling van het tarief wordt rekening gehouden met de totale waardeontwikkeling van het onroerend goed in de gemeente. De waarderingsgrondslag voor de OZB-aanslagen van 2024 is de WOZ-peildatum 1-1-2023. Op basis van de voorlopige WOZ-waardes is de verwachting dat de waardeontwikkeling van woningen 1% bedraagt. Ook voor niet-woningen is de waardeontwikkeling 1%. Voor het bepalen van de inkomsten wordt uitgegaan van de inflatiecorrectie en daar bovenop een opbrengststijging van 3% (meerjarig raadsbesluit voor de jaren 2021-2024).

Forensenbelasting

Forensenbelasting wordt geheven van degene die voor zichzelf of voor zijn gezin meer dan 90 dagen per jaar een gemeubileerde woning beschikbaar houdt zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben. Onder gemeubileerde woningen vallen ook zomerhuisjes, chalets en caravans. Als uitgangspunt geldt dat de opbrengsten in 2024 met de inflatiecorrectie stijgen.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting is bedoeld om mensen die wel gebruik maken van de gemeente maar geen inwoner zijn, mee te laten betalen aan de gemeentelijke voorzieningen. De inkomsten die gegenereerd worden uit de heffing komen ten gunste van de algemene middelen. De belasting wordt geheven van degene die verblijf biedt. De aanbieder kan dit bij degene die overnacht in rekening brengen. Door het uitvoeren van controles worden de aanbieders in de gemeente in de toeristenbelasting betrokken. Als uitgangspunt geldt dat de opbrengsten in 2024 met de inflatiecorrectie) stijgen.

Rioolheffing

De rioolheffing wordt geheven van de gebruiker van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De uitgangspunten voor de heffing zijn het PSWR (Programma stedelijk water en riolering) en volledige kostendekking.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen met betrekking tot de kostendekkendheid van de rioolheffing:

Bedragen * 1.000 Euro

	2024
Kosten riolering	1.226
Inkomsten riolering excl. heffingen	
Netto kosten riolering	1.226
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	138
BTW	230

Totale kosten	1.594
Opbrengsten heffingen	1.595

Dekking **100%**

Afvalstoffenheffing

De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn afhankelijk van de kosten die voortkomen uit de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met HVC en de overige activiteiten, zoals beleidsontwikkeling en inningskosten, die geheel of gedeeltelijk zijn toe te wijzen aan de zorgplicht voor de inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. Tevens wordt rekening gehouden met de doorwerking van het BTW-compensatiefonds. Er wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen met betrekking tot de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing.

Bedragen * 1.000 Euro

	2024
Kosten afvalinzameling	2.805
Inkomsten afvalinzameling excl. heffingen	175
Netto kosten afvalinzameling	2.630
Toe te rekenen kosten:	
Overhead	98
BTW	465
Overige toe te rekenen kosten	95
Totale kosten	3.288
Opbrengsten heffingen	3.288
Dekking	100%

Marktgelden

Voor het innemen van een standplaats om daarop zaken of voorwerpen te plaatsen, uit te stallen of te verkopen tijdens de weekmarkt, jaarmarkten, braderieën, themamarkten of andere evenementen worden onder de naam 'marktgelden' rechten geheven. De opbrengst mag maximaal 100% kostendekkend zijn.

Begraaf- en grafrechten

Deze rechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor door de gemeente verleende diensten in verband met de begraafplaats. Daarbij mogen de baten niet hoger zijn dan de kosten. De opbrengst mag maximaal 100% kostendekkend zijn.

Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Leges

Leges zijn betalingen aan de gemeente waar een individueel aanwijsbare tegenprestatie van die gemeente tegenover staat. Het gaat om een bedrag dat betaald moet worden aan de gemeente voor het gebruik van hun diensten of producten. De leges worden geheven van de aanvrager van de dienst dan wel van degene ten behoeve van wie de dienst is verleend.

De leges mogen per titel maximaal 100% kostendekkend zijn. In onderstaande tabellen zijn overzichten opgenomen met betrekking tot de kostendekkendheid van de leges:

Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening		Lasten	Baten	Dekking
Paragraaf 1	Burgerlijke stand	€ 26.533	€ 18.152	68%
Paragraaf 2	Reisdocumenten	€ 246.862	€ 210.422	85%
Paragraaf 3	Rijbewijs	€ 89.340	€ 71.692	80%
Paragraaf 4	Verstrekingen uit de basisregistratie personen	€ 17.100	€ 10.065	59%
Paragraaf 7	Overige publiekszaken	€ 5.271	€ 4.404	84%
Paragraaf 9	Bijzondere wetten	€ 42.585	€ 25.662	60%
Paragraaf 20	Diversen	€ -	€ 2.811	0%
Kostendekking Hoofdstuk 1		€ 427.691	€ 343.208	80%
Hoofdstuk 2 Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning		Lasten	Baten	Dekking
Paragraaf 2	Voorfase	-	3.600	0%
Paragraaf 3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	€ 403.202	€ 349.950	87%
Paragraaf 7	Aanlegactiviteiten	€ 18.541	€ 16.000	86%
Paragraaf 8	Overige activiteiten	€ 3.824	€ 2.750	72%
Kostendekking Hoofdstuk 2		€ 425.567	€ 372.300	87%
Hoofdstuk 3 Europese dienstenrichtlijn		Lasten	Baten	Dekking
Paragraaf 1	Horeca	€ 10.771	€ 6.161	57%
Paragraaf 4	Organiseren evenementen of markten	€ 29.478	€ 4.706	16%
Kostendekking Hoofdstuk 3		€ 40.249	€ 10.867	27%
Recapitulatie Hoofdstuk 1,2 en 3		Lasten	Baten	Dekking
Kostendekkendheid Hoofdstuk 1		€ 427.691	€ 343.208	80%
Kostendekkendheid Hoofdstuk 2		€ 425.567	€ 372.300	87%
Kostendekkendheid Hoofdstuk 3		€ 40.249	€ 10.867	27%
Kostendekkendheid totale tarieventabel		€ 893.507	€ 726.375	81%

Een aanduiding van de lokale lastendruk

Het Coelo (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden) heeft de cijfers van de gemeentelijke belastingdruk voor 2023 bekendgemaakt. Tot de gemeentelijke woonlasten worden gerekend de bedragen die huishoudens betalen aan OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden met een huurwoning in Nederland bedragen € 436 en voor een meerpersoonshuishouden met een eigen woning € 944.

Onderstaande tabel laat zien wat de gemiddelde bruto woonlasten van de omringende gemeenten zijn. De gemeente met de hoogste gemiddelde lastendruk staat bovenaan.

Woonlasten per huishouden

Gemeente	Bruto Woonlasten één persoonshuizen		Bruto Woonlasten meer persoonshuizen	
	2022	2023	2022	2023
	Koggenland	€ 675	€ 785	€ 772
Hoorn	€ 775	€ 813	€ 867	€ 914
Enkhuizen	€ 802	€ 889	€ 882	€ 975
Drechterland	€ 787	€ 884	€ 901	€ 1.004
Medemblik	€ 800	€ 967	€ 905	€ 1.067
Opmeer	€ 1.012	€ 1.105	€ 1.123	€ 1.218
Stede Broec	€ 865	€ 990	€ 994	€ 1.122

Bron: Atlas Coelo - atlas van de lokale lasten, bijlage 3 woonlasten per gemeente

Conclusie

Uit deze cijfers blijkt dat de gemeente voor deze regio een gemiddeld hogere lastendruk kent en net boven het Nederlands gemiddelde zit.

Kwijtschelding

Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Als een belastingschuldige niet of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen kan onder bepaalde voorwaarden aan deze belastingschuldige kwijtschelding worden verleend.

Systematiek kwijtscheldingsberekening

Voor beantwoording van de vraag of een belastingschuldige voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding in aanmerking komt, vindt een vermogens- en een inkomenstoets plaats. Met de vermogenstoets wordt bekeken of er op het moment van de aanvraag voldoende middelen (bezittingen) aanwezig zijn om de openstaande belastingschuld te betalen. Zijn deze middelen aanwezig, dan wordt geen kwijtschelding verleend. Ontbreken deze middelen of zijn deze onvoldoende, dan wordt met de inkomenstoets gekeken of er in de nabije toekomst alsnog betalingscapaciteit zal ontstaan waaruit de belastingschuld kan worden voldaan.

Samenwerking

De gemeente heeft voor de behandeling van kwijtscheldingsverzoeken een samenwerkingsverband gesloten met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). Als iemand in aanmerking wil komen of denkt te komen voor kwijtschelding van gemeentelijke heffingen of waterschapsbelastingen, kan volstaan worden met het indienen van een kwijtscheldingsverzoek bij een van deze twee organisaties. De organisatie waar het verzoek wordt ingediend, zorgt ervoor dat het verzoek tevens bij de andere organisatie wordt behandeld.

Wat kan worden kwijtgescholden?

De gemeenteraad heeft bepaald dat voor de belastingen waar vrijwel ieder huishouden mee in aanraking komt, kwijtschelding mogelijk is. Dat zijn de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Hieraan verwante kosten, zoals aanmanings- en dwangbevelkosten, worden niet kwijtgescholden. Op het moment dat iemand in aanmerking komt voor volledige kwijtschelding, worden deze kosten niet in rekening gebracht.

Raming hoogte kwijtschelding

In 2024 wordt rekening gehouden met € 63.140 aan kwijtschelding voor OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn er nodig om alle risico's op te kunnen vangen). Beide komen in het vervolg van deze paragraaf aan de orde.

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat op grond van artikel 11 BBV ten minste:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- een kengetal voor de:
 - netto schuldquote
 - netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
 - solvabiliteitsratio
 - grondexploitatie
 - structurele exploitatieruimte en
 - belastingcapaciteit.
- een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel middelen beschikbaar zijn om eventuele risico's op te kunnen vangen. De volgende onderdelen maken deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit:

- de onbenutte belastingcapaciteit;
- onvoorzien;
- de vrij aanwendbare reserves;

Berekening weerstandscapaciteit

<i>Onbenutte belastingcapaciteit</i>	2.435	
<i>Onvoorzien</i>	20	
Totale weerstandscapaciteit (exploitatie)		2.455
<i>Weerstandsvermogen</i>		
Algemene reserve	6.691	
Stille reserves	507	
Subtotaal		7.198
Totale weerstandscapaciteit		9.653

Onbenutte belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij een financiële tegenvaller deze in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of dat er ruimte is voor nieuw beleid. Wanneer het berekende gemiddelde OZB-tarief voor de gemeente lager is dan het percentage voor toelating tot artikel 12 is er in principe sprake van een onbenutte belastingcapaciteit. In de navolgende berekening is bij benadering aangegeven welke opbrengst deze verhoging genereert. Er is voor gekozen het verschil in percentages te vermenigvuldigen met de WOZ-waarde van de woningen + de WOZ-waarde van de niet-woningen.

OZB-percentagte van de Woz-waarde voor toelating art.12	0,1614
Werkelijk gewogen % Woz-waarde gemeente	0,1012
Verschil	0,0602
Onbenutte belastingcapaciteit	2.435

Onvoorzien

De post onvoorzien bedraagt € 20.000.

Vrij aanwendbare reserves

Onder de vrij aanwendbare reserves vallen de algemene reserve en de bestemmingsreserves waarvan de bestemming kan worden gewijzigd zodat deze kunnen worden ingezet voor onverwachte financiële tegenvallers.

De stand van de vrij aanwendbare reserves bedraagt per 31 december 2024 € 6.691.000.

Algemene reserve	6.691
Totaal	6.691

Stille reserves

Stille reserves hebben te maken met activa die te laag of tegen nul zijn gewaardeerd. De stille reserves maken alleen deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit als de betrokken activa op korte termijn (binnen 1 jaar) verkoopbaar zijn, verkoop van de stille reserves niet leidt tot een gat in de gemeentebegroting en verkoop de taakuitoefening van de gemeente niet aantast.

-Garagebox aan de Dahliastraat te Hoogkarspel	13
- Woning Dorpsweg 104 te Schellinkhout	494
	507

Risicomanagement

Aanleiding en achtergrond

De risico's voor de gemeente Drechterland zijn in kaart gebracht. Door inzicht in de risico's is de gemeente in staat om op verantwoorde wijze besluiten te nemen zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige ontwikkelingen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de gemeente.

Niet alle risico's laten zich financieel vertalen. Er zijn diverse risico's die geen directe financiële gevolgen hebben, bijvoorbeeld imagoschade. In deze paragraaf ligt de nadruk op de financiële risico's omdat aan de hand daarvan het weerstandsvermogen wordt bepaald.

Risico's

Volgens de toelichting op artikel 11 BBV zijn de risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen de risico's die niet anderszins te ondervangen zijn. Reguliere risico's, risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn, maken geen deel

uit van de risico's in de paragraaf weerstandsvermogen. Hiervoor zijn immers verzekeringen afgesloten of voorzieningen voor gevormd.

De risico's worden tweemaal per jaar geïventariseerd met alle verantwoordelijke afdelingshoofden, teamleiders en specialisten. In de gemeentelijke begroting van 2024 zijn 13 risico's opgenomen. De bedrijfsvoeringsrisico's zijn risico's voor de SED organisatie.

Om een risico te kunnen analyseren en beoordelen bepalen we de kans op het risico (percentage waarschijnlijkheid) en de gevolgen van het risico (impact) voor de organisatie.

De kansberekening wordt onderverdeeld in vijf niveaus. Deze kunnen als volgt worden uitgelegd:

Klasse	Kans	Percentage
1	< of 1x per 10 jaar	10%
2	1x per 5-10 jaar	30%
3	1x per 2-5 jaar	50%
4	1x per 1-2 jaar	70%
5	1x per jaar of >	90%

De klassen van impact zijn als volgt:

Klasse impact

5	=	> € 500.000
4	=	> € 100.000 < € 500.000
3	=	> € 50.000 < € 100.000
2	=	> € 25.000 < € 50.000
1	=	< € 25.000
0	=	Geen geldgevolgen

Door de kans en impact in klassen te verdelen wordt aan beide een score toebedeeld. Op basis van deze scores wordt een statistische berekening gemaakt van de benodigde weerstandscapaciteit. In de beleidsnota is bepaald dat alleen de risico's met een score van 15 of hoger (score =kans*impact) worden gepresenteerd. Risico's met een score lager dan 15 zijn onderaan in de tabel opgenomen onder 'overige risico's'.

De onderstaande tabel bevat een overzicht van de risico's die na toepassing van de beheersmaatregelen een financieel risico laten zien en waarvoor geen voorziening of reserve voor is opgenomen. Alleen risico's met een score van 15 of hoger worden apart genoemd in de tabel om focus te houden op de risico's die substantieel van aard zijn.

Onderwerp	Volledige beschrijving risico	Genomen beheersmaatregel(en)	Bedrag impact	Kans op optreden impact	Bedrag x kans
Aansprakelijkheid	Aansprakelijkheid openbare buitenruimte door incidenten in de buitenruimte (bijvoorbeeld loszittende tegels, loshangende takken, onjuiste bebording, slechte staat van onderhoud, etc.), waardoor een beroep wordt gedaan op het eigen risico. Daarnaast is er sprake van verschillende ziekten en plagen in het openbaar groen welke niet begroot is.	Er zijn vastgestelde beheerplannen voor Wegen, Groen, Riolering, Kunstwerken, Water, Beschoeiing en de speelvoorzieningen. Voor plaagdierbestrijding wordt gewerkt om hier ook een beleid voor te maken.	€ 170.000	4 4	€ 119.000
Onrechtmatigheid	Financieel risico, omdat de gemeenten financieel garant staan voor de GR SED.	Opnemen in de paragraaf verbonden partijen in de begroting en de jaarrekening van de gemeenten. Gedurende het jaar rapporteren door middel van kwartaalrapportages en bespreken in AB	€ 150.000	4 4	€ 105.000
WMO	Overschrijding op de open einde regeling Wmo door een stijging van het aantal Wmo-meldingen.	Goede monitoring op de budgetten en het aantal aanvragen.	€ 136.000	4 4	€ 95.200
Jeugdzorg	Overschrijding op de open einde regeling Jeugdzorg, rekening houdend met het in control komen van jeugdzorgaanbieders. Verder is er een specifiek risico t.a.v. de JeugdzorgPlus. Gezien de afbouw van gesloten naar open jeugdhulp i.c.m. het beschikbaar houden van bedden voor gesloten jeugdhulp is de basiscapaciteit onderdeel van het huidige contract.	Goede monitoring op de budgetten en het aantal aanvragen.	€ 100.000	4 4	€ 70.000
Gronden	Voor grondexploitaties worden project specifieke en algemene (conjuncturele) risico's geïdentificeerd en gekwantificeerd.		€ 617.527	3 5	€ 308.763
				Overige risico's	€ 994.000
				SED risico doorbelasting	€ 443.058
				Totaal benodigde weerstandscapaciteit	€ 2.135.021

Aanbesteding Gecertificeerde instellingen € 250.000

Voor het inkopen van diensten op het gebied van kinderbescherming en jeugdreclassering uitgevoerd door gecertificeerde instellingen is aansluiting gezocht bij een inkoop samenwerking van de Westfriese gemeenten met gemeenten in de regio's Amsterdam-Amstelland en Zaanstreek-Waterland. De financiële gevolgen van de inkoop zijn afhankelijk van een aantal variabelen die op dit moment nog onzeker zijn. Zo is de hoogte van het landelijk tarief nog niet bekend, is de omvang van de compensatie door het Rijk en de verdeling daarvan over de gemeenten nog niet bekend en is er nog niet duidelijk hoeveel gezinnen er uiteindelijk een maatregel opgelegd krijgt.

De bedrijfsvoering risico's, opgenomen onder de SED organisatie, zijn financieel door de verdeelsleutel (begroting 2024) bepaald en opgenomen onder het weerstandsvermogen van de gemeente Drechterland voor € 443.058. Voor de SED organisatie zijn deze risico's (3) opgenomen :

- Datalekken en Cybercrime
- Bezettingsprobleem structurele formatie door krapte op de arbeidsmarkt
- Het onvoldoende beschikbaar hebben van juridische kennis op afdelingen

De beschikbare weerstandscapaciteit is € 9.653.000 en de benodigde weerstandscapaciteit is € 1.921.519 (= 90% * € 2.135.021). Het ratio weerstandsvermogen is 5.

Om het weerstandsvermogen te beoordelen heeft het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de universiteit Twente een normtabel ontwikkeld. Ons weerstandsvermogen krijgt als waardering 'uitstekend'.

Waardering	Ratio	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Financiële kengetallen en toelichting kengetallen

Om de financiële positie van de gemeente inzichtelijker te maken schrijft het rijk een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen voor. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente.

De opgenomen kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel financiële ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven inzicht in de financiële wend- en weerbaarheid. De kengetallen moeten daarbij in samenhang en in onderlinge verhouding beoordeeld worden.

Onderstaande tabel geeft de berekende kengetallen van Drechterland weer.

Kengetallen:	Verloop van de kentallen					
	Versl. (t-2)	Begr. (t-1)	Begr.	mrj (t+1)	mjr (t+2)	mjr (t+3)
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1. Netto schuldquote						
a. zonder correctie doorgeleende gelden	-9%	12%	33%	52%	60%	70%
b. met correctie doorgeleende gelden	-20%	1%	22%	42%	50%	60%
2. Solvabiliteitsratio	55%	52%	49%	41%	37%	33%
3. Grondexploitatie	-8%	-4%	2%	-2%	-2%	-2%
4. Structurele exploitatieruimte	5%	-5%	1%	2%	-2%	-2%
5. Belastingcapaciteit	100%	111%	107%	107%	107%	107%

Het ministerie van BZK heeft onderstaande signaleringswaarden opgesteld. Hierbij is A het minst risicovol, B gemiddeld en C het meest risicovol.

Specificering kengetal naar categorie	Cat. A	Cat. B	Cat. C
1. Netto schuldquote:			
a. zonder correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130 %	> 130 %
b. met correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130 %	> 130 %
2. Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50 %	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35 %	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0	< 0 %
5. Belastingcapaciteit	< 95 %	95 - 105 %	> 105 %

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en zegt het meest over de financiële vermogenspositie van de gemeente. De netto schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op haar tellen moet passen. Het kengetal wordt berekend door het totaal van de geleende gelden weer te geven als percentage van de totale baten. Hoe lager het percentage des te gunstiger en minder risicovol.

Toelichting percentages

De netto schuldquote van een gemeente ligt meestal tussen de 0% en 90% (bron: ministerie van BZK). Bij een hogere netto schuldquote is de gemeenteschuld relatief hoog. Als de netto schuldquote boven de 130% uitkomt, dan bevindt de gemeente zich in de gevarenzone. De genoemde percentages zijn grove vuistregels. Drechterland heeft begroot voor 2024 een netto schuldquote van 33%. Dit impliceert dat de gemeente een lage schuldenlast heeft.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager dit percentage, hoe beter.

Toelichting percentages

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is voor 2024 begroot op 22%. Drechterland zit onder de signaleringswaarde van categorie A.

De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Het gemiddelde voor alle gemeenten is circa 40% (bron: CBS). Hoe hoger dit percentage is, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer.

Toelichting percentages

De solvabiliteitsratio van Drechterland begroot voor 2024 ligt, met een percentage van 49%, nabij het gemiddelde van 50% en is dan ook goed te noemen.

Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden is van belang, omdat deze moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant beoordeelt ieder jaar of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten en is een indicatie van het risico. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Een grondexploitatie van 35% of hoger wordt als zeer risicovol beschouwd (bron: ministerie van BZK). Hoe lager het percentage des te geringer het risico.

Toelichting percentages

Drechterland zit met haar kengetal op 2% in 2024 en dat houdt in een laag financieel risico.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt een onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Wanneer het percentage negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Toelichting percentages

Dit percentage is in Drechterland voor 2024 begroot op 1%. Het percentage loopt meerjarig eerst op en dan weer terug wat een gemiddeld laag risico inhoudt.

Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishoudens

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen om bijvoorbeeld opgetreden risico's op te vangen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Een belastingcapaciteit van 100% is gelijk aan het landelijk gemiddelde. Een lage belastingcapaciteit houdt in dat de gemeente nog ruimte heeft om structurele baten te genereren.

Toelichting percentages

De gemeentelijke tarieven zijn begroot hoger dan de landelijke tarieven. Dit betekent dat de mogelijkheid om extra baten te genereren door de belastingen te verhogen beperkter zijn dan gemiddeld.

Samenhang kengetallen

De gemeente Drechterland heeft ten opzichte van de VNG-norm een lage schuldpositie. Dit komt doordat Drechterland weinig leningen heeft. De solvabiliteitsratio is goed en blijft stabiel in de komende jaren

Het weerstandsvermogen van de gemeente Drechterland is voldoende om financiële tegenvallers op te vangen. Op basis van de vijf kengetallen afgezet tegen de signaleringswaarden van BZK kan de conclusie getrokken worden dat er geen maatregelen genomen hoeven te worden.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente heeft het eigendom en het beheer van de openbare ruimte. De openbare ruimte is voor een ieder toegankelijk en speelt een belangrijke rol in het publieke leven. In de openbare ruimte zijn voorzieningen aanwezig zoals verhardingen, groen en civiele kunstwerken. Deze voorzieningen worden kapitaalgoederen genoemd. De kapitaalgoederen hebben een grote invloed op de leefbaarheid en belevingskwaliteit van de openbare ruimte. Ze zijn van groot belang voor de verschillende gebruikers: inwoners, ondernemers en bezoekers. De instandhouding van de kapitaalgoederen is een van de kerntaken van de gemeente.

Deze paragraaf gaat over het in stand houden van de bestaande Kapitaalgoederen door het uitvoeren van (klein en groot) onderhoud.

De kapitaalgoederen dragen bij aan het realiseren van doelstellingen van diverse programma's uit de begroting en zijn terug te vinden in de programma's Ruimte en Samenleving.

Beleidsuitgangspunten

Het onderhoud aan de kapitaalgoederen in de gemeente Drechterland vindt plaats op basis van nut en noodzaak. Veiligheid en functionaliteit zijn daarbij belangrijke aspecten.

Algemene beleidskaders

In de 'Kadernotitie beheer openbare ruimte' (2011) en de uitwerking ervan in de rapportage 'Beheren op beeldkwaliteit' (2012) zijn algemene kaders beschreven voor het beheer van de openbare ruimte (domeinen openbaar groen, verharding, straatmeubilair en reiniging). Als ambitie voor het beheer van deze domeinen is gekozen voor beeldkwaliteitsniveau B: Veilig en functioneel beheer. De openbare ruimte wordt degelijk en voldoende onderhouden; over het algemeen is het heel, veilig en redelijk schoon.

Met de ombuigingsvoorstellen van 2021 is afgesproken om het beeldkwaliteitsniveau van het openbaar groen aan te passen aan het feitelijk gerealiseerde beeldkwaliteitsniveau C.

Als gevolg van de huidige crisis zijn de prijzen van bouwstoffen explosief gestegen. De kosten voor de fabricatie van bouwstoffen hebben een relatie met de olie en gasprijzen. Hiermee is de indexatie van de begroting niet voldoende toereikend om de indexatie conform de CBS voor de grond- weg- en waterbouw te dekken. Hierbij bestaat de kans dat werken niet kunnen worden uitgevoerd omdat de huidige middelen niet toereikend zijn aangezien materialen niet voorradig of leverbaar zijn.

Ook het onderhoud van rioleringen en gebouwen gebeurt aan de hand van beheerplannen (respectievelijk het PSWR (Programma Stedelijk Water en Riolering 2023-2024) en het MJO-gebouwen. Hierdoor zijn ook hiervan de onderhoudsmaatregelen meerjarig inzichtelijk.

Stand van zaken kapitaalgoederen

Wegen

In 2024 wordt er onderhoud uitgevoerd aan het wegenareaal. Dit betreft werkzaamheden aan zowel asfalt als wel elementenverhardingen. De focus voor het asfalt en de elementenverhardingen zal in 2024, net als in 2023, het wegwerken van het achterstallig onderhoud zijn.

Iedere twee jaar vindt er een wegininspectie via een erkend bureau plaats. De uitkomsten van de inspectie van 2023 worden verwerkt in een onderhoudsplanning voor de vijf opvolgende jaren. In het eerste kwartaal van 2024 zijn de te nemen maatregelen bekend.

Riolering

Programma Stedelijk Water en Riolering (PSWR)

Er is sprake van achterstallig onderhoud met betrekking op de rioleringszorg en een goed beeld van de daadwerkelijke staat van het stelsel. Bij het vaststellen van het PSWR is gerekend op basis van de technische levensduur van het rioolstelsel. Maar in de praktijk kan dit zich anders voordoen en bestaat de kans dat de riolering langer standhoudt. Naast de noodzakelijke vervangingen en verbetermaatregelen wordt er gestuurd op beleid en risicobeperking. Vanwege de achterstand is er gekozen om het PSWR voor een kortere periode vast te stellen dan gebruikelijk is. De looptijd van het huidige PSWR wordt gebruikt om een inhaalslag te maken om een duidelijk investeringsplan te formuleren voor het nieuwe PSWR dat medio het derde kwartaal van 2024 vastgesteld moet worden.

Watergangen en beschoeiingen

Het areaal beschoeiingen is veilig en functioneel, echter de beschoeiing zelf is in veel gevallen einde levensduur. De komende 9 -10 jaar worden de achterstanden weggewerkt.

Met de overdracht van de wegen van HHNK aan de gemeente, is het baggeren van bermsloten een extra taak voor de gemeente geworden. Deze taak, inclusief voorbereiding en uitvoering, is uit pragmatische overwegingen uitbesteed aan HHNK, waarbij HHNK binnen de SED in een cyclus van zeven jaar alle bermsloten baggert. Voor de resterende watergangen die nog in onderhoud zijn bij de gemeente, is het beheer op orde en wordt gewerkt aan het opstellen van een meerjarig baggerplan.

Groen

In het kader van de ombuigingen is in 2021 besloten het onderhoudsniveau te verlagen naar C niveau (laag). De afgelopen jaren is gebleken dat door het verlengen van het groeiseizoen de afgesproken beeldkwaliteit niet werd gehaald en feitelijk al op C niveau werd onderhouden. Het onderhoudsniveau van gazons en de onkruidbestrijding in beplanting wordt hiermee geconsolideerd. Dit zal op den duur leiden tot een achteruitgang van de technische kwaliteit van het openbaar groen.

In het kader van de klimaatambities zal meer aandacht geschonken moeten worden aan de vergroening van de buitenruimte. Vervangen en nieuwe aanplant van bomen zal meer aandacht en middelen vragen.

Binnen het budget van de onderhoudsbegroting worden dit jaar extra bomen geplant in Hem, Venhuizen en Wijdenes.

Voor het vergroten van de biodiversiteit worden stroken ingezaaid in bermen en de grotere groenstructuren zoals bijvoorbeeld in het Padlandbos, dorpsbos Schellinkhout en het dr. Singelenbergpark.

Spelen

De technische kwaliteit en daarmee de veiligheid van de speelvoorzieningen is op orde. Echter de functionaliteit en de speelwaarde laat op sommige locaties te wensen over. In 2024 gaan we het speelruimtebeleid evalueren.

Gebouwen

De ambitie is dat het gemeentelijk vastgoed duurzaam en toegankelijk is en voldoet aan de daaraan gestelde kwaliteitseisen: conditieniveau 3 (redelijk). Het doel is dat het groot onderhoud van de gebouwen wordt uitgevoerd volgens het vastgestelde MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP). Waarbij het Vastgoed strategisch wordt uitgevoerd. Dit gaan we doen door in 2024 te beginnen met het uitvoeren van nieuw beleid:

- Het strategische vastgoedbeleid
- Accommodatiebeleid

Het strategische vastgoedbeleid en accommodatiebeleid wordt aan u voorgelegd en door u vastgesteld in 2024 en geeft sturing om te bepalen welke objecten we behouden, verkopen, verhuren en/of verduurzamen. Tijdens het reguliere werk en verbouwing kijken we gelijk naar de toegankelijkheid van onze gebouwen en zullen we werk met werk maken als hier aanpassingen in nodig zijn.

Openbare verlichting

Het areaal is voor een groot deel op orde en bestaat momenteel uit 4560 verlichtingsobjecten. Verouderde verlichtingsobjecten of onderdelen zijn in beeld en worden jaarlijks projectmatig en wijkgericht vervangen. Deze vervangingsmethode zorgt voor een tijdelijke afname van de verouderde verlichtingsobjecten of onderdelen, maar zal het niet helemaal wegnemen, omdat er jaarlijks te vervangen objecten bij komen. Circa veertig procent van de verlichtingsobjecten zijn voorzien van led lichtbronnen. Om het veilig werken aan de elektrische installaties te waarborgen en de openbare verlichting te laten functioneren, worden voedingskasten en kabels planmatig vervangen. De vervangingen worden in 2024 voortgezet.

Bruggen

Het areaal gemeentelijke bruggen is op orde. Ze zijn veilig en functioneel.

De komende jaren zal worden ingezet op het vervangen van houten fiets/voetgangersbruggen door bruggen bestaande uit duurzamere materialen.

Verkeerskundig meubilair

Het verkeerskundig meubilair bestaat uit verkeersborden en dragers, markeringen en overige zaken als komborden en schrikhekken. Jaarlijks wordt een deel van het areaal geïnspecteerd en gecontroleerd op juridische status (staan de juiste borden op de juiste plaats). Met deze aanpak worden alle verouderde borden en bijbehorende dragers vervangen. De vervangingen worden in 2024 voortgezet.

Begraafplaatsen

Het technisch beheer is op orde en voldoet aan het gestelde beeldkwaliteitsniveau.

Financiële consequenties

Voor het klein onderhoud worden budgetten geraamd en voor het groot onderhoud zijn voorzieningen gevormd. Gebiedsuitbreiding of wijzigingen in de kwaliteit kunnen leiden tot stijging van de lasten.

Onderstaande tabel laat zien welke middelen in 2024 gereserveerd zijn voor het klein- en groot onderhoud van de genoemde kapitaalgoederen.

Onderdeel	Omschrijving	Begroting 2024
Openbare verlichting	Dagelijks onderhoud	100
Speelreinen	Dagelijks onderhoud	87
Waterwegen	Dagelijks onderhoud	140
Openbaar groen	Dagelijks onderhoud	1.120
Wegen	Dagelijks onderhoud	515

	Groot onderhoud	796
Riolering	Dagelijks onderhoud	191
Bruggen	Dagelijks onderhoud	50
	Storting voorziening groot onderhoud	32
	Aanwending voorziening groot onderhoud	31
Begraafplaatsen	Dagelijks onderhoud	30
	Storting voorziening groot onderhoud	44
	Aanwending voorziening groot onderhoud	25
Gebouwen	Dagelijks onderhoud	161
	Storting voorziening groot onderhoud	179
	Aanwending voorziening groot onderhoud	363

Financiering

Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeheer van de gemeente. Volgens artikel 13 van het BBV bevat de paragraaf over de financiering in ieder geval beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille. Het geeft ook inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Het wettelijk kader ligt besloten in:

- de Gemeentewet,
- de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet fido) en de bijbehorende ministeriële regelingen en
- de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof).

In de Gemeentewet staat dat de provincies het financieel toezicht op gemeenten uitvoeren. De taken van de toezichthouder op dit terrein vloeien voort uit de Wet fido.

Het beleidskader binnen de gemeente is:

- het Treasurystatuut 2017 en
- het Leningen- en borgstellingenbeleid.

Financieringsfunctie

De financieringsfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. Deze functie omvat de financiering van het beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

De Wet fido schrijft de decentrale overheden een aantal zaken voor op het gebied van financiering. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De belangrijkste verplichtingen die uit deze wet voortvloeien zijn:

- het opstellen van een financieringsstatuut,
- het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en de jaarrekening,
- het voldoen aan de kasgeldlimiet en
- het voldoen aan de renterisiconorm.

Financieringsbeleid

Het aantrekken van geldleningen gebeurt overeenkomstig de kaders van het Treasurystatuut 2017.

De financieringsportefeuille bestaat uit:

- opgenomen langlopende leningen en
- in beheer gekregen waarborgsommen

Het beleid van de gemeente is erop gericht om de financieringsbehoefte af te dekken met kortlopende schulden, omdat de rente op de kortlopende schulden in het algemeen lager is dan de rente op langlopende middelen. Hierbij is de gemeente gehouden aan de kasgeldlimiet. Die bepaalt dat de gemiddelde vlottende schuld over drie maanden niet boven de 8,5% van het begrotingstotaal mag uitkomen.

Overtollige middelen worden belegd bij de schatkist.

Opgenomen langlopende leningen en waarborgsommen

Het onderstaande overzicht is een raming van het verloop van de vaste financiering. Naar verwachting is er in 2024 nog geen langlopende financiering noodzakelijk.

	2024	2025	2026	2027
Stand langlopende leningen per 1 januari	11.225	10.425	24.625	23.225
Nieuwe leningen		15.000		
Reguliere aflossingen	800	800	1.400	2.000
Verwachte stand 31 december	10.425	24.625	23.225	21.225

Uitgezette leningen

De gemeente verstrekt langlopende leningen aan lokale- en regionale instellingen en verenigingen. De basis voor verstrekking is het Leningen- en borgstellingenbeleid.

Het onderstaande overzicht is een raming van het verloop van de langlopende uitgezette leningen.

	2024	2025	2026	2027
Stand uitgezette leningen per 1 januari	5.744	5.605	5.466	5.327
Nieuwe leningen	-	-	-	-
Reguliere aflossingen	139	139	139	139
Extra of vervroegde aflossingen	-	-	-	-
Verwachte stand 31 december	5.605	5.466	5.327	5.188

Indicatoren

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van de financieringsfunctie zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's. Hieronder staat hoe deze risico's worden beheerst.

Koersrisico

De gemeente beschikt niet over aandelen van beursgenoteerde ondernemingen en loopt als zodanig geen risico's. Wel neemt de gemeente deel in het aandelenvermogen van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten en in Alliander. Het risico op waardeverlies van deze aandelen is zeer beperkt.

Renterisico

Het renterisicobeheer is het beheersen van de risico's die gepaard gaan met een in de toekomst hoger dan gewenst niveau van de rentelasten van het vreemd vermogen of lagere rentebaten. Ter beperking van het renterisico heeft de wetgever de kasgeldlimiet en de renterisiconorm (zie hieronder) ingesteld.

Renterisiconorm

De norm voor het renterisico stelt een grens aan financiering op lange termijn (looptijd van één jaar of langer). Het doel is om overmatige renterisico's op de vaste schuld te vermijden. Door een gelijkmatige opbouw van de leningportefeuille spreidt de gemeente het renterisico op vaste schuld. De norm wordt berekend door het begrotingstotaal te vermenigvuldigen met een door het Rijk vastgesteld percentage van 20%. Het totaal van renteherzieningen en de aflossingen in een begrotingsjaar mag deze norm niet overschrijden.

	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
	Renterisco				
1.	Renteherzieningen	5.425			
2.	Te betalen aflossingen	800	800	1.400	2.000
3.	renterisco (1+2)	6.225	800	1.400	2.000
	Renterisiconorm				
4a.	Omvang begroting 1 januari	52.868	53.688	55.246	55.558
4b.	Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
4.	Renterisiconorm (4a x 4b)	10.574	10.738	11.049	11.112
	Toets renterisiconorm				
	Renterisco op vaste schuld (3)	6.225	800	1.400	2.000
	Renterisiconorm (4)	10.574	10.738	11.049	11.112
	Ruimte (3-4)	-4.349	-9.938	-9.649	-9.112
	(4 > 3) Ruimte onder renterisiconorm				
	(3 > 4) Overschrijding renterisiconorm				

De bedragen aan langlopende leningen waar de gemeente de komende jaren een renterisco over loopt blijven de komende periode binnen de norm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft voor de gemeente de maximale toegestane omvang van de kortlopende schuld (looptijd korter dan 1 jaar) aan. Wettelijk moet worden overgegaan tot omzetting naar langlopende schulden zodra de limiet meer dan twee achtereenvolgende kwartalen wordt overschreden. Het doel van deze limiet is het renterisco op korte financiering te beperken. Fluctuaties in korte rente kunnen namelijk een relatief grote invloed hebben op rentelasten. De kasgeldlimiet wordt uitgedrukt in een percentage van het begrotingstotaal (8,5%) en is voor de gemeente voor 2024 € 4.494.000.

	Omschrijving	2024
1.	Toegestane kasgeldlimiet	
	Omvang begroting per 1 januari	52.868
	Percentage kasgeldlimiet	8,50%
	Omvang kasgeldlimiet	4.494
2.	Omvang vlottende schuld (gemiddeld 2024)	
	Opgenomen gelden < 1 jaar	1.926
	Schuld in rekening courant	0
	Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0
	Overige geldleningen (geen vaste schuld)	0
		1.926
3.	Vlottende middelen (gemiddeld 2024)	
	Contante gelden in kas	0
	Tegoeden in rekening courant	0
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0
		0

4.	Toets kasgeldlimiet	
	Toegestane kasgeldlimiet	4.494
5.	Totaal netto vlottende schuld (2-3)	1.926
	Ruimte (4-5)	2.568

Bij het financieringsbeleid wordt rekening gehouden met deze limiet.

Kredietrisico

Kredietrisico's bestaan uit het risico dat uitgeleend geld niet wordt terug ontvangen. De gemeente verstrekt in beginsel geen leningen uit hoofde van de publieke taak en anders worden zoveel mogelijk zekerheden opgenomen.

Door invoering van het schatkistbankieren kunnen overtollige middelen alleen nog worden aangehouden in de schatkist van het Rijk.

Op openstaande debiteuren wordt een actieve debiteurenbewaking toegepast.

Schatkistbankieren

De gemeente moet de middelen die zij (tijdelijk) niet nodig hebben aanhouden bij het ministerie van Financiën.

Rentetoerekening

Rentekosten moeten aan de taakvelden worden toegerekend met behulp van een (rente)omslag. Dit geeft inzicht in de kosten per taakveld en de toerekening gebeurt op een gelijke wijze.

In onderstaand schema staat hoe de rentetoerekening plaats vindt. Hiermee wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

De externe rentelasten over de korte en lange financiering	259	
De externe rentebaten (idem)	13 -/-	
Totaal door te rekenen externe rente		246
De rente die aan de grondexploitatie moet worden toegerekend	-1 -/-	
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0 -/-	
De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0 +/+	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		1
Rente over eigen vermogen		0 +/+
Rente over voorzieningen		0 +/+
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		247
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		247 -/-
Renteresultaat op het taakveld Treasury		0

Bedrijfsvoering

In deze paragraaf komen de beleidsvoornemens op het gebied van bedrijfsvoering aan de orde. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren. Het gaat hierbij om de bedrijfsprocessen van de drie gemeenten die zijn ondergebracht bij de SED organisatie. In de begroting 2024 van de SED organisatie is uitgebreid ingegaan op wat we in 2024 willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en hoeveel dat kost. In deze paragraaf staan de belangrijkste ontwikkelingen en focus voor het jaar 2024. Hiermee zal uiteindelijk de dienstverlening verbeteren, zullen we medewerkers kunnen binden, boeien en aantrekken en werken we bevlogen en rechtmatig.

In deze paragraaf gaat het over de inrichting van de bedrijfsvoering. Inspanningen voor de verbetering van onze dienstverlening aan inwoners en bedrijven zijn beschreven in programma Bestuur en Dienstverlening.

Personeel en organisatie

De arbeidsmarkt wordt steeds krappere. Wij gaan op een fundamenteel andere manier om met de arbeidsmarkt en met arbeidspotentieel binnen de organisatie. Ons doel is om een 'broedplaats' te zijn voor talent. We leiden zelf op met een combinatie van training-on-the-job, gerichte scholing en aantrekkelijke traineeships. We zijn een erkend leerbedrijf, waarbij vakafdelingen medewerkers - zonder de juiste vooropleiding - opleiden om fit te zijn voor de functie.

In 2023 heeft een analyse van realistisch begroten plaatsgevonden. In de SED-begroting 2024 is een eerste stap gemaakt met het realistisch begroten van de loonsom 2024. De analyse leidt tot een meerjarige strategie.

De CAO 2023 is in april vastgesteld. De financiële uitwerking van enkele onderdelen wordt nog berekend. Zodra de CAO 2024 is vastgesteld, verwerken we de effecten in de overige P&C-producten.

Juridisch

We streven naar een hoge juridische kwaliteit binnen de organisatie. We ondersteunen bestuur en organisatie bij besluitvorming. We analyseren juridische risico's en dekken die waar nodig af. We behandelen aansprakelijkstellingen en bezwaar- en beroepszaken en coördineren de afhandeling van ingebrekestellingen en klachten. Om escalatie en juridische procedures te voorkomen, gaan we graag vooraf met onze inwoners in gesprek. Complexe bezwaren worden afgehandeld door de externe bezwarencommissie. De komende jaren houden we de effecten van de invoering van de externe bezwarencommissie nauwlettend in de gaten.

Informatie

De ontwikkelingen op het gebied van ICT zijn veelzijdig en razendsnel. De digitale transformatie is in volle gang en stelt andere eisen aan de manier waarop we dienstverlening en aanpak van maatschappelijke vraagstukken vormgeven. ICT en digitalisering is de ruggengraat om onze maatschappelijke doelen te realiseren.

In een complexe werkomgeving is het zaak om processen zo optimaal, eenvoudig en gestandaardiseerd mogelijk digitaal in te richten en te beheren en hierbij ook rekening te houden met andere (toekomstige en lopende) ontwikkelingen. Zoals in de SED-begroting 2024 is opgenomen, wordt robotisering verder opgepakt in 2024.

Wet open overheid (WOO) en Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) eisen verbetering van informatiestromen, security en privacy van onze gegevens. Informatie wordt zoveel mogelijk op één plek opgeslagen, zodat dit op de juiste wijze beheerd, openbaar gemaakt,

bewaard, hergebruikt, gearchiveerd en vernietigd wordt en de WOO vanuit één waarheid de verzoeken beantwoordt.

Door strengere informatiebeveiligingsnormen (NIS2), waar ook de lokale overheden mee te maken krijgen, nemen we maatregelen, zodat we hier medio 2024 aan voldoen.

Communicatie

Wij vertalen gemeentelijk beleid naar een heldere boodschap voor inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers. Deze boodschap verspreiden we via allerlei laagdrempelige kanalen.

Wij betrekken inwoners op verschillende manieren bij besluitvorming, bijvoorbeeld met enquêtes, bewonersbijeenkomsten of interactieve beleidsvorming. Op het gebied van de website ligt de focus op de digitale toegankelijkheid. Hierbij gaat het erom dat iedereen, met of zonder beperking, de kans krijgt gebruik te maken van onze online dienstverlening. We monitoren de sociale media. Door goed te monitoren wat er speelt sluiten we in de communicatie aan op de doelgroep. Zo verbeteren we de dienstverlening via alle kanalen.

Facilitaire zaken

Het hybride werken is niet enkel een filosofie. Het heeft ook als doel een toekomstbestendige werkomgeving te creëren, waarin de medewerkers efficiënt en flexibel hun werkzaamheden kunnen uitvoeren. De borging van de afspraken en de aandacht voor medewerkers zijn in 2024 speerpunten in de planning.

In 2023 is gestart met het opstellen van een gedegen en feitelijk rapport omtrent huisvesting. Afhankelijk van de uitkomst leidt dit tot een voorstel in 2024. Het doel van de opdracht is om een volledig inzicht te krijgen in de huidige huisvestingssituatie. De daaropvolgende vervolgstap is dan een projectopdracht voor de uitwerking van scenario's/business case. Deze uitwerking wordt ook aan de besturen en raden voorgelegd.

Planning en control

We vervolgen de ingezette lijn. Resultaat hiervan zijn de verbeteringen in onze P&C-producten. Om te zorgen dat in de toekomst de P&C-producten van een hoge kwaliteit zijn en dat het bestuur en de SED organisatie voldoende stuur hebben om (financieel) bij te sturen, is het belangrijk om voldoende focus te hebben op data gedrevenheid en het klantvriendelijk ontsluiten hiervan. Daarvoor nemen we processen en systemen onder de loep en waar nodig zullen we investeren.

Inkoop

Inkoop richt zich in 2024 op het creëren van bewustzijn binnen de organisatie om rechtmatig en doelmatig in te kopen. We sturen op spendanalyse en rechtmatigheidsoordelen.

Administratieve-organisatie en Interne beheersing (AO/IB)

De beheersing van de bedrijfsvoering is ingericht langs het model van de 'three lines of defence':

1. Interne controlemaatregelen zijn belegd in de lijnorganisatie. Dit zijn interne beheers- en controlemaatregelen die zijn ingericht in processen.
2. Interne controlefuncties en functionarissen die het lijnmanagement ondersteunen.
3. Verbijzonderde interne controle die de werking van de eerste en tweede lijn controleert wordt uitgevoerd door het team AO/IB.

De verbijzonderde interne controle (derde verdedigingslinie) is een aanvulling op de reguliere interne controle (tweede verdedigingslinie), in die zin dat een objectief oordeel gegeven wordt

over de opzet, het bestaan en de werking van de interne controles en beheersmaatregelen (eerste verdedigingslinie). De focus ligt hierbij op de processen met de grootste (financiële en maatschappelijke) risico's, zoals we hebben opgenomen in het IC-VIC plan.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording door het college met ingang van het boekjaar 2023 betekent dat we ook in 2024 verdere stappen zetten om de interne beheersing te verbeteren.

We monitoren de opvolging van de aanbevelingen van de accountant en voeren audits en bijzondere onderzoeken uit omwille van onafhankelijke oordeelsvorming.

Verbonden partijen

Verbonden partijen stellen beleid op en/of voeren beleid uit dat de gemeente in principe ook in eigen beheer kan doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partijen, maar houdt wel de eindverantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's.

Van belang is te controleren of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen zijn gerealiseerd. Een ander belang is het kostenbeslag en de financiële risico's die de gemeente met verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

Voor het adequaat invullen van de toezichhoudende rol door de gemeenteraad is het belangrijk dat de begroting en de jaarrekening inzicht geven in de verbonden partijen waarin de gemeente deelneemt, het belang dat de gemeente hierin heeft en de financiële positie van de verbonden partijen.

In deze paragraaf wordt enkel gerapporteerd over de partijen waarin de gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Gekozen is voor de indeling: gemeenschappelijke regelingen en deelnemingen.

Ontwikkelingen

De gemeenschappelijke regeling Afvalbeheer Westfriesland (ABWF) is de voortzetting van de gemeenschappelijke regeling Centraal afvalverwijderingsbedrijf Westfriesland (CAW), waarbinnen tot 2020 het afvalbeleid binnen de regio West-Friesland werd uitgevoerd. Door de wijzigingen binnen de regeling hebben de gemeenten de, voorheen aan de CAW gedelegeerde, verordende- en beleidsbevoegdheden terug en zijn de aandelen overgedragen aan de individuele gemeenten. Nu kent de GR nog maar een klein aantal verantwoordelijkheden. Het ABWF heeft geen eigen huisvesting en geen eigen personeel. De ondersteuning is ondergebracht bij de SED organisatie.

Verbonden partijen

In onderstaande tabel staan de verbonden partijen en, indien van toepassing, de gemeentelijke bijdrage.

	rekening 2022	begroting 2023	begroting 2024
Gemeenschappelijke regelingen:			
SED organisatie	11.313	11.309	13.009
SSC DeSom	945	886	971
Westfries Archief	174	171	194
Ondersteuning Bestuurlijke Samenwerking West-Friesland	18	73	70
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	1.180	1.209	1.320
Recreatieschap Westfriesland	115	125	137
Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Hollands Noorden	798	1.156	1.251
WerkSaam Westfriesland	634	701	804
Afvalbeheer Westfriesland (ABWF)	5	5	7
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	455	459	628
Archeologie Westfriesse gemeenten	19	19	30

Vennootschappen:

HVC Groep	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
BNG Bank	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Alliander NV	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	15.656	16.113	18.421

Gemeenschappelijke regelingen

SED organisatie

Gerelateerd aan programma: Bestuur en dienstverlening

Vertegenwoordiging: Lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.

Doel / openbaar belang:

De SED organisatie werkt aan een prettige woon- werk- en leefomgeving. Zij staat voor goede dienstverlening aan inwoners en ondernemers, en krachtige en deskundige ondersteuning aan de besturen van de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland.

Activiteiten en ontwikkelingen:

We bouwen aan een stevige organisatie en zijn goed in contact met onze medewerkers. Daarbij zijn de volgende succesbepalende factoren opgesteld:

1. Focus op dienstverlening
"Dienstverlening aan de inwoners, bedrijven, verenigingen en collega's voldoet aan de overeengekomen kwaliteit"
2. Opgave integraal centraal stellen
"Integrale aanpak van maatschappelijke opgaven"
3. Aantrekkelijk werkgeverschap
"We zijn een aantrekkelijke werkgever voor huidige en nieuwe medewerkers"
4. SED in control
"De interne processen zijn op orde zodat we in de toekomst goed kunnen (bij)sturen"
5. Balans tussen bevoegenheid, beheersing en bedoeling
"Uitkomst en het evenwicht van de vorderingen die we maken op de vier succesbepalende factoren"

Dit betekent dat in 2024 de SED organisatie zich zal focussen op deze zaken. Hierdoor zal uiteindelijk de dienstverlening verbeteren, zullen we medewerkers kunnen binden, boeien en aantrekken en werken we bevoegen en rechtmatig.

Risico's:

- Datalek, cybercrime en uitval ICT systemen,
- Personeel, beperkte structurele formatie en
- Wet- en regelgeving, het ontbreken van juridische kennis en capaciteit in primaire proces.

	1-1-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	13.570	13.047
Verwacht resultaat	0 (De SED organisatie brengt alle lasten in rekening bij de deelnemende gemeenten.)	

SSC DeSom

Gerelateerd aan programma: Bestuur en dienstverlening.

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur.

Doel / openbaar belang

De deelnemers en WerkSaam ondersteunen met ICT-voorzieningen en deze voorzieningen steeds beter afstemmen op de behoefte van deze tijd en de nieuwe ontwikkelingen.

Activiteiten en ontwikkelingen

Dit is een tijd waarin de techniek zich snel ontwikkelt, waarin cyberdreigingen toenemen en waarbij de Cloud ontwikkelingen doorgaan. Om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden en te onderzoeken in welke vorm SSC DeSom de gewenste en noodzakelijke ondersteuning dient te bieden, is vanuit de deelnemende gemeenten een eerste aanzet gegeven in de notitie 'Stip op de horizon'. Een nadere uitwerking volgt en zal mogelijk gevolgen hebben voor de komende begrotingen en meerjarenramingen van SSC DeSom. Voorlopig gaat SSC DeSom door met de ingezette weg om de ICT-infrastructuur verder door te ontwikkelen. Die doorontwikkeling is vooral gebaseerd op het voorbereiden op de (komende) SAAS-oplossingen en de snel toenemende cyberdreigingen.

In de Kaderbrief 2024 zijn aanvankelijk budgetten opgenomen voor informatiebeveiliging. Uit de zienswijzen van de gemeenteraden is duidelijk geworden dat budgetten voor informatiebeveiliging niet eerder in de Begroting 2024 kunnen worden opgenomen dan nadat daarover consensus bestaat binnen het algemeen bestuur.

Het dagelijks bestuur heeft in de raadsinformatiebrief inzake informatiebeveiliging van 4 april 2023 aangegeven dat het dagelijks bestuur zich zal inspannen om die gewenste consensus te realiseren. Daarbij is ook aangegeven dat als de tijd te kort is om consensus over de benodigde budgetten voor informatiebeveiliging te realiseren, de Begroting 2024 wordt aangeboden zonder deze budgetten. Omdat DeSom over deze ontwikkelingen nog in gesprek is met de deelnemende gemeenten en WerkSaam Westfriesland, zijn in de Begroting 2024 geen budgetten voor informatiebeveiliging opgenomen en worden deze nog in 2023 via separaat voorstel aan het algemeen bestuur voorgelegd, na zienwijzen van de gemeenteraden.

Risico's

- Cyberaanvallen en/of cybercriminaliteit,
- geen goede centrale regie en beveiliging op SAAS oplossingen,
- incompliance door gewijzigde voorwaarden softwareleveranciers,

- ontvlechting van WerkSaam WF,
- beëindigen van contracten met onze leveranciers en
- tijdige invulling van vacatures en werving geschikt personeel.

	1-1-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	235	235
Vreemd vermogen	4.283	3.608
Verwacht resultaat		0

Westfries Archief

Gerelateerd aan programma: Bestuur en dienstverlening

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur

Doel / openbaar belang

Goed informatie beheer maakt het handelen van de gemeente transparant en dient zo de democratie. Archiefinstellingen hebben de opdracht om (overheids-)informatie te bewaren, te beheren en beschikbaar te stellen. Informatie van nu is ook na vele jaren nog waardevol. Als historische bronnen maken ze deel uit van het cultureel erfgoed van ons land. Het Westfries Archief heeft daartoe drie kerntaken die volgen uit de Archiefwet en de Gemeenschappelijke Regeling:

- Het ondersteunen van en diensten verlenen aan aangesloten overheden;
- Informeren, enthousiasmeren en helpen van het publiek om archieven optimaal te gebruiken en de geschiedenis van de regio te leren kennen en
- Beheren, toegankelijk maken en uitbreiden van de collectie

Het huidige beleidsplan loopt in 2023 af en veel van de gestelde doelen zijn behaald. Enkele, zoals het grootschalige project van de digitalisering van de bouwvergunningen en de verbouwing van het Depot op de begane grond zullen nog doorlopen in 2024/5. Eind 2023 zal een nieuw beleidsplan voor de komende jaren worden aangeboden aan het algemeen bestuur. De doelstellingen daarvan zijn nog niet allemaal bekend maar het ligt voor de hand dat een doorontwikkeling van het eDepot en verdere digitalisering van de collectie daar een onderdeel van zullen uitmaken. Evenals het succesvolle educatieve programma en de samenwerking met de musea, bibliotheken, historische verenigingen en archeologie.

Activiteiten en ontwikkelingen

1. De archiefwet zal naar verwachting worden gewijzigd waardoor archieven van overheden na 10 jaar openbaar worden (is nu 20 jaar) en in beheer overgedragen aan het Westfries Archief. Dit zal een inhaalslag en grote toename in opslag en beheer met zich meebrengen, waarbij het WFA ook meer betrokken zal zijn bij advisering van gemeenten en deelnemende GR'en.
2. De depots van het WFA beginnen vol te raken. Aan de hand van nieuwe berekeningen is een inschatting gemaakt van de aanwas in de komende jaren. Uit deze berekeningen blijkt dat maatregelen noodzakelijk zijn. Om de capaciteit van de depots te vergroten zonder

significante wijzigingen aan het gebouw aan te brengen zal het depot op de begane grond in 2024 voorzien worden van verrijdbare stellingen.

- In de regio Westfriesland bevindt zich ruim 660 meter bouwvergunningen die zich in de depots bij het Westfries Archief bevinden of daar binnenkort naar worden overgebracht. In 2021 heeft het Westfries Archief een aanbesteding doorlopen waarbij alle bouwdoSSIERS uit de periode 1902 tot 2010 met een totaal van 660 meter zal digitaliseren. Het Westfries Archief coördineert en regisseert dit 4 jaar durende project. Financiering van dit project gebeurt, conform het besluit van het AB, met inzet van de bestemmingsreserve aangevuld met een deel van het reguliere budget. De bouwdoSSIERS die nog niet in aanmerking komen voor overbrengen ten tijde van de start van het project belasten we door aan de gemeenten.

Risico's

- Een ramp of een crisis,
- Een langdurig zieke medewerker,
- Sterke verhoging energiekosten door de klimaatinstallatie,
- Cyberaanvallen en
- Ongeluk bezoeker/personeel met mogelijk letsel.

	1-1-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	227	127
Vreemd vermogen	386	382
Verwacht resultaat		0

Ondersteuning bestuurlijke samenwerking West-Friesland (OBS)

Gerelateerd aan programma: Bestuur en dienstverlening

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur

Doel / openbaar belang

Ondersteuning samenwerking op het gebied van bestuurlijk overleg in de regio Westfriesland. Periodiek worden er bestuurlijke overleggen georganiseerd, gefaciliteerd en gecoördineerd op een aantal werkterreinen in de vormen van portefeuillehoudersoverleggen. De OBS kent de volgende portefeuillehoudersoverleggen: Madivosa (Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale aangelegenheden), VVRE (verkeer en vervoer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Economie) en ABZ (Algemeen Bestuurlijke Zaken).

Activiteiten en ontwikkelingen

De kerntaken zijn:

Het regioteam richt zich op de ondersteuning van de regionale samenwerking en draagt bij aan de regionale samenwerking en de ambities in het Pact van Westfriesland door:

- Faciliteren regionale afstemming in stuurgroep Pact, portefeuillehoudersoverleggen ABZ, VVRE en Madivosa en afdelingshoofden VVRE en Madivosa, de Westfries

Samenwerkingsdriehoek, Kring Gemeentesecretarissen, strategisch adviseurs en projectleiders Pact.

2. Versterken van de samenwerking tussen gemeenten en maatschappelijke partners door het aandragen van oplossingen voor knelpunten en doen van voorstellen voor de ontwikkeling van het Pact en mogelijkheden voor financiering.
3. Zichtbaar maken van de ambities, ontwikkelingen, successen en aandachtspunten van het Pact en de regio.
4. Bewaken van de samenhang in het Pact door het leggen van verbindingen tussen projecten en projectleiders die verbonden zijn aan het Pact.
5. Versterken en onderhouden van verbindingen van de activiteiten van het Pact met regio Alkmaar, De Kop, Noord-Holland Noord, de MRA, de Provincie NH en ministeries.

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Gerelateerd aan programma: Ruimte

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur

Doel / openbaar belang:

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord richt zich op het verkleinen van risico's en het beperken van leed en schade bij incidenten en realiseert dit door het bieden van adequate hulp en het samenwerken met alle bij de veiligheid en hulpverlening betrokken partijen. Daarbij worden burgers en bedrijven gestimuleerd tot het nemen van eigen verantwoordelijkheid en worden zij actief betrokken bij de hulpverlening.

Activiteiten en ontwikkelingen

Hoewel de risico's om ons heen veranderen, blijft onze identiteit als organisatie constant. VRNHN heeft zich ontwikkeld tot een regionaal platform, waar we multidisciplinair samenwerken op twee vlakken: het voorkomen van en voorbereiden op incidenten én het bieden en coördineren van de hulpverlening.

Risico's

- Brandweervrijwilligers van rechtswege overgaan in een arbeidsovereenkomst,
- langdurige uitval,
- BTW plicht over activiteiten van de Meldkamer Noord-Holland aan VRNHN,
- IT dreigingen (bijv. virus, cyberaanval enz.),
- tekort ambulanceverpleegkundigen,
- materiële en personele schade bij omvangrijke incidenten en
- aanbestedingsclaim.

	1-1-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	6.816	5.151
Vreemd vermogen	49.679	56.378
Verwacht resultaat		434

Afvalbeheer Westfriesland (ABWF)

Gerelateerd aan programma: Ruimte

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur

Doel / openbaar belang

Het ABWF is een gemeenschappelijke regeling waarin de zeven Westfriese zaken afstemming op het gebied van de afvalinzameling, het contractmanagement HVC en aandeelhouderszaken. Eveneens is het ABWF de eigenaar van en verantwoordelijk voor de voormalige stortplaats te Westwoud.

Activiteiten en ontwikkelingen

De activiteiten zijn direct verbonden aan het beheer van de voormalige stortplaats en het zorgdragen voor intergemeentelijke afstemming met betrekking tot het afvalstoffenbeleid en – uitvoering, DVO- en aandeelhouderszaken.

In het kader van de evaluatie van het Pact van West-Friesland is geconstateerd dat de ambitie om te behoren tot de top 10 van meest aantrekkelijke regio's in Nederland onverminderd hoog is. Pact 7.1 staat voor zeven gemeenten één geluid en gaat verder dan het eerste Pact uit 2013. Het gaat onder meer over aantrekkelijk wonen, het stimuleren van economische ontwikkelingen en aandacht kennis en innovatie, maar ook over het verbeteren van de bereikbaarheid en de toeristische aantrekkingskracht. Het ABWF zal haar bijdragen leveren aan de in het pact genoemde thema's energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie. Dit zal zij doen middels het organiseren van afstemming op het gebied van huishoudelijk afval en aandeelhouderschap HVC.

Risico's

- Ondersteuning (geen eigen huisvesting en personeel)
- Stortplaats Westwoud

	1-1-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	-48	-20
Vreemd vermogen	1.568	1.512
Verwacht resultaat		27

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

Gerelateerd aan programma: Ruimte

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur

Doel / openbaar belang

De OD NHN is een professionele opdrachtnemer die op een efficiënte manier en volgens geldende kwaliteitsstandaarden uitvoering geeft aan de opgedragen milieutaken op het gebied van de fysieke leefomgeving in Noord-Holland Noord.

Activiteiten en ontwikkelingen

Waar de afgelopen jaren in het teken stonden van het inrichten van de organisatie op de komst van de Omgevingswet, staat 2024 in het teken van het verrichten van die werkzaamheden onder de Omgevingswet. Met de komst van deze wet worden gemeenten voor een groter deel van de bodemtaken bevoegd gezag, worden een aantal LPG-tankstations meldingsplichtig, kunnen veehouderijen op basis van hun dierenaantallen weer vergunningsplichtig worden en

behoren asbestsloopmeldingen (bedrijfsmatige verwijdering van asbest) tot het basistakenpakket.

Naar aanleiding van de resultaten van de commissie Van Aartsen is een Interbestuurlijk Programma gestart. Hierin is onder meer aandacht voor de robuustheid van de omgevingsdiensten, normfinanciering, de schaarste op de arbeidsmarkt en de kwaliteitscriteria.

In december 2023 wordt de Handhavings- en Uitvoeringsstrategie 2024 – 2027 (U&H-strategie) door het algemeen bestuur van de omgevingsdienst vastgesteld en ter besluitvorming aangeboden aan het college.

Risico's

- Claims,
- datalek van geregistreerde gegevens,
- aanbestedingsrisico's,
- projecten ten laste van het rekeningresultaat,
- omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet en
- bijdrage voor wettelijke taken niet geheel gedekt via de lumpsum.

	1-1-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	3.731	3.731
Vreemd vermogen	6.522	6.522
Verwacht resultaat		0

Recreatieschap Westfriesland

Gerelateerd aan programma: Samenleving

Vertegenwoordiging: Lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.

Doel / openbaar belang

Behartigt voor de Westfriese gemeenten de belangen van de openluchtrecreatie en het landschap in het samenwerkingsgebied. Inzet voor een rijkere, gevarieerdere natuur met meer recreatiemogelijkheden, beheer en onderhoud van terreinen.

Activiteiten en ontwikkelingen

Het bestuur van het Recreatieschap zal in 2024 een visie én ambitie gaan vormen om voor nu én voor de toekomst te zorgen voor voldoende natuur en recreatie voor de bewoners van en bezoekers aan de regio. Dit zal (mogelijk) leiden tot een herziening van (delen van) het huidige beleidskader Natuur- en Recreatieplan Westfriesland.

Risico's

- Langdurige afwezigheid van een werknemer door ziekte,
- beëindigen overeenkomst door verhuurders en/of verpachters,
- het uitreden van één van de gemeenten uit gemeenschappelijke regeling,
- imagoschade en
- gevolgen van klimaatverandering.

	1-1-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	1.675	1.617
Vreemd vermogen	1.157	1.042
Verwacht resultaat		2

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD)

Gerelateerd aan programma: Samenleving

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur

Doel / openbaar belang

Een belangrijk deel van de taken van de GGD concentreert zich in het 'voorveld' (preventie, signaleren, monitoren), maar de GGD voert ook vangnettaken voor de gemeente uit. Naast de basistaken levert de GGD ook aanvullende producten (maatwerkdeel). Deze aanvullende producten vallen niet onder de Gemeenschappelijke regeling. Vanuit het maatwerkdeel wordt ingezet op activiteiten die aanvullend zijn op de werkzaamheden vanuit de GR GGD. Dit zijn onder andere de extra begeleiding contacten en opvoedspreekuren. Indien nodig kan er worden opgeschaald naar Video Home Training, Stevig Ouderschap en VoorZorg.

Activiteiten en ontwikkelingen

Een belangrijk deel van de activiteiten van de GGD concentreert zich in het 'voorveld' (preventie, signaleren, monitoren), maar de GGD voert ook vangnettaken voor de gemeente uit. Naast de basistaken voert de GGD levert de GGD ook aanvullende producten (maatwerkdeel). Deze aanvullende producten vallen niet onder de Gemeenschappelijke regeling. Vanuit het maatwerkdeel wordt ingezet op activiteiten die aanvullend zijn op de werkzaamheden vanuit de GR GGD. Dit zijn onder andere de extra begeleiding contacten en opvoedspreekuren. Indien nodig kan er worden opgeschaald naar Video Home Training, Stevig Ouderschap en VoorZorg.

De speerpunten zijn voor 2024 zijn:

1. Proactief inzetten op preventie en bestrijding van (nieuwe) infectieziekten.
2. Informatiebeveiliging en privacy.

Ontwikkelingen:

De loonstijging ligt fors hoger dan de 2,3% loonindexatie, die GGD HN via de deelnemersbijdragen 2023 ontvangt. De kans is groot dat gemeenten financieel moeten bijspringen als gevolg van nieuwe Cao-afspraken voor 2023.

Risico's

- Doorontwikkeling JGZ 2019-2023,
- ziekteverzuim JGZ,
- hogere instroom Veilig Thuis,
- informatiebeveiliging en privacybescherming,
- kostenstijgingen,
- medische arrestantenzorg en
- reizigersadviesing.

	1-1-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	1.276	1.306
Vreemd vermogen	25.057	25.057
Verwacht resultaat		180

Archeologie Westfrieze gemeenten

Gerelateerd aan programma: Samenleving.

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur.

Doel / openbaar belang

Archeologie West-Friesland (AWF) is onze gecertificeerde instelling die verantwoordelijk is voor het (laten) doen van archeologische opgravingen op het land en in het water zoals dit is vastgelegd in de Erfgoedwet.

Activiteiten en ontwikkelingen

Archeologie West-Friesland geeft als certificaathouder advies. Door middel van een quickscan beoordelen zij of en zo ja, in welke mate archeologisch onderzoek nodig is. Vervolgens voeren zij dit onderzoek uit of voeren zij de monitoring op het onderzoek uit. Zo wordt er voor gezorgd dat bij een opgraving de verrichte handelingen en aangetroffen archeologische vondsten worden gedocumenteerd, de vondsten worden geconserveerd en een rapport wordt opgesteld waarin de resultaten van de handelingen zijn beschreven. Naast advisering en uitvoering draagt Archeologie West-Friesland bij aan gemeentelijke beleidsontwikkeling en verzorgt zij publieksactiviteiten en pr.

WerkSaam Westfriesland

Gerelateerd aan programma: Samenleving.

Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur.

Doel / openbaar belang

WerkSaam Westfriesland voert de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorzieningen (WSW) uit voor de Westfrieze gemeenten. Een klein onderdeel van de Participatiewet, de bijzondere bijstand, is bij de afzonderlijke gemeenten gebleven. Het doel van de Participatiewet is dat iedereen die gedeeltelijk of volledig kan werken begeleid wordt naar werk, het liefst bij een gewone werkgever. Hierbij kan WerkSaam Westfriesland verschillende instrumenten inzetten, zoals job-coaching of loonkostensubsidie. Ook biedt WerkSaam beschutte werkplekken voor mensen die kunnen werken, maar veel begeleiding daarbij nodig hebben. Lukt het (nog) niet om te werken dan zorgt WerkSaam Westfriesland voor een uitkering als dat nodig is.

Activiteiten en ontwikkelingen

In 2024 wordt verder uitvoering gegeven aan het beleidsplan 2022-2025 zoals vastgesteld door het algemeen bestuur van WerkSaam na de zienswijzen van de deelnemende gemeenten.

Risico's

- Ontwikkeling toegevoegde waarde,
- bijdrage GR sluit niet aan op de ontwikkeling van het gemeentefonds,
- uitvoeringstaken Wet Inburgering en
- externe factoren zoals cyberaanvallen.

	1-1-2024	31-12-2024
Eigen vermogen	7.587	6.443
Vreemd vermogen	15.640	15.605
Verwacht resultaat		0

Vennootschappen

BNG Bank

Gerelateerd aan programma: Bestuur en dienstverlening

Doel / openbaar belang

De uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden. Draagt bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Activiteiten en ontwikkelingen

De BNG heeft zich gecommitteerd om bij te dragen aan het nationale Klimaatakkoord en aan het bereiken van de klimaatdoelstellingen van Parijs. De bank ontwikkelt en stimuleert innovatieve duurzame verdienmodellen. Dankzij haar toprating kan de bank tegen lage tarieven geld lenen op de internationale geld- en kapitaalmarkt, en dit geld vervolgens tegen lage prijzen uitlenen aan klanten.

Het fundingbeleid blijft onveranderd gericht op permanente toegang tot de geld-en kapitaalmarkt voor de gewenste looptijden en volumes tegen zo laag mogelijke kosten.

Risico's

Er zijn geen risico's bekend.

Financieel belang

De gemeente heeft als aandeelhouder 15.756 aandelen. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.

Alliander

Gerelateerd aan programma: Ruimte

Doel / openbaar belang

Alliander is een netwerkbedrijf dat zorgt voor een betrouwbare, betaalbare en bereikbare energievoorziening in een groot deel van Nederland. Door hun netwerk continu te verbeteren, bereiden ze zich voor op een toekomst waarin iedereen duurzame energie kan gebruiken, produceren en delen. Drechterland heeft aandelen in Aliander, waarvan de dividend op Algemene dekkingsmiddelen wordt ontvangen.

Activiteiten en ontwikkelingen

De energietransitie is in een volgende versnelling gekomen. Op steeds meer daken en velden komen zonnepanelen. Daarnaast worden meer windparken en groengasinstallaties gebouwd. Verder komt elektrisch rijden steeds meer op. Alliander faciliteert deze transitie. Zo sluiten we zonnepanelen en windmolens aan op ons elektriciteitsnet, zodat zij hun groene stroom kunnen transporteren naar verbruikers verderop. Steeds meer woningen worden opgeleverd zonder aansluiting op het gasnet. Groengasinstallaties voeden hun duurzame variant voor aardgas in op onze gasnetten. En elektrische voertuigen krijgen stroom uit laadpalen die worden gevoed door ons elektriciteitsnet.

Risico's

Er zijn geen risico's bekend.

Financieel belang

De gemeente heeft als aandeelhouder 113.140 aandelen. De aandeelhouder is niet aansprakelijk voor de schulden van de NV.

HVC Groep

Gerelateerd aan programma: Ruimte

Doel / openbaar belang

HVC is een afval- en energiebedrijf met zowel publieke als commerciële activiteiten op het gebied van afval en energie. Voor de verwerking en inzameling van het huishoudelijk afval heeft de gemeente een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten met een looptijd van 6 jaar (1 januari 2020 tot 1 januari 2026). Eveneens heeft de gemeente aandelen in het bedrijf en daarmee stemrecht in de Algemene Ledenvergadering. Aan het aandeelhouderschap is een ballotageovereenkomst verbonden waarin onder meer geregeld is dat het brandbaar afval afgestaan moet worden en de gemeente, samen met de andere aandeelhouders, garant staat voor een deel van de leningen.

Activiteiten en ontwikkelingen

- Met woningcorporaties en woningeigenaren gebouwen van aardgas afhaken en aansluiten op een warmtenet.
- Met zon- en windprojecten duurzame stroom opwekken.
- Bronscheiding verbeteren.
- Risico's - Op een aantal vlakken worden de activiteiten van HVC significant beïnvloed door regulering vanuit de overheid.
- Prijsfluctuaties van elektriciteit en gas, maar ook van bijvoorbeeld grondstoffen zoals papier en metalen hebben een direct effect op de marge en de dekkingsbijdrage van activiteiten van HVC.
- Door een slechter wordende wereldmarkt voor schadeverzekeringen en een eigen negatieve schadestatistiek over de afgelopen 10 jaar, ziet HVC zich geconfronteerd met toenemende verzekeringskosten op een aantal van de hoofdverzekeringen van HVC zoals allrisk en aansprakelijkheid.
- Incidenten leiden tot uitval, letsel en discontinuïteit van processen. Een adequaat onderhoudsprogramma is een randvoorwaarde voor veilige, betrouwbare installaties. Daarnaast is het uitgangspunt van HVC dat de installaties binnen de vigerende milieunormen presteren.

Financieel belang

De gemeente heeft als aandeelhouder 31 aandelen voor een totaal van € 1.000.

Grondbeleid

Visie

In de paragraaf grondbeleid van de begroting 2024 wordt verslag gedaan over de visie, ontwikkelingen en stand van zaken van de grondexploitaties in relatie tot de doelstellingen uit de begroting.

De visie op grondbeleid staat beschreven in de vigerende Nota Grondbeleid. Hieronder volgen enkele kaders vanuit deze nota:

1. Het doel van het gemeentelijk grondbeleid is het, ten behoeve van de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van ruimtelijke ordening, creëren van ruimte voor wonen, welzijn, zorg, werken, winkelen en recreëren in zowel uitleggebieden als bestaand stedelijk gebied, door het oppakken of ondersteunen van concrete ontwikkelinitiatieven. Hierbij wordt gestreefd naar optimalisatie van het financiële resultaat per project (in principe sluitende grondexploitaties).
2. De vorm van grondbeleid (actief, faciliterend of mengvorm) wordt afhankelijk van de individuele situatie gekozen. Uitgangspunt is hierbij actief grondbeleid, tenzij dit op basis van factoren als grondposities, gemeentelijke doelstellingen, mogelijkheid tot sturing, risicoprofiel, verwacht financieel resultaat en/of benodigde capaciteit en/of deskundigheid onwenselijk of niet goed mogelijk is.
3. In het geval van passief (faciliterend) grondbeleid streeft de gemeente naar het afsluiten van anterieure overeenkomsten. In het uiterste geval dat geen overeenstemming is te bereiken met één of meer eigenaren in het gebied en het publieke belang van de ontwikkeling groot is, wordt een exploitatieplan, gekoppeld aan een bestemmingsplan of een projectbesluit, vastgesteld.
4. Strategische aankopen in het kader van actief grondbeleid vinden plaats voor zover deze passen binnen de door de raad vastgestelde plannen en visies en worden zo spoedig mogelijk na aankoop door middel van raadsbesluit in exploitatie genomen.

Beleidsverantwoording

Verantwoording

Over grondexploitaties wordt op verschillende manieren verantwoording afgelegd:

1. De verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen de Raad, het College en de SED zoals beschreven in de Nota Grondbeleid.
2. De projecten doorlopen de algemene fasen in gebiedsontwikkelingen (initiatief, haalbaarheid en realisatie, waarbij in principe per faseovergang verantwoording over de af te sluiten fase en toestemming voor de volgende fase wordt gevraagd aan het College en/of Raad.
3. Verantwoording in de P&C cyclus.
4. Tussentijdse college & raadinformatie en besluiten bij majeure afwijkingen op de kaders

Prognose resultaten

De gemeente Drechterland zal in 2024 en verder naar verwachting nog de volgende actieve grondexploitaties hebben:

Reigersborg Zuid V

Het woonrijp maken zal naar verwachting eind 2024/begin 2025 gereed zijn, waarna de exploitatie gesloten kan worden. Dit project kent een positief resultaat.

Schellinkhout sportveldlocatie

Naar verwachting zal in 2024 de ruimtelijke procedure lopen. Ondertussen kan het bouwrijp uitgewerkt orden en de later uit te geven projectmatige woningkavels aanbesteed worden. Dit project kent een positief resultaat.

Schellinkhout dorpshuislocatie

In 2024 zal er bouwrijp gemaakt worden en gestart met de bouw van het MFA. Dit project kent een negatief resultaat.

Strategische gronden

De gemeente heeft geen strategische en "warme" gronden in haar bezit.

Winst- en verliesneming

Verliesneming

De gemeente Drechterland kent twee grondexploitaties met een negatief eindresultaat, te weten de Hemschool en het project Schellinkhout dorpshuis locatie. Voor beide negatieve resultaten is een verliesvoorziening getroffen.

Winstneming

Ingaande dienstjaar 2017 zijn gemeenten verplicht om tussentijdse winst te nemen volgens de "Percentage of Completion" (POC) methode. Als per balansdatum bijvoorbeeld 75% van de totaal geraamde kosten zijn gemaakt en 30% van de totaal geraamde opbrengsten zijn gerealiseerd, dan wordt in het betreffende dienstjaar reeds 22,5% (75% x 30%) van het geraamd batig eindresultaat genomen. In de jaren er opvolgend wordt wederom hetzelfde gedaan, maar met aftrek/correctie van de eerder gedane winstnemingen. Tussentijdse winstnemingen worden toegevoegd aan de Algemene Reserve.

In onderstaande tabel zijn de te verwachten winstnemingen tot einde looptijd weergegeven:

In € 1.000				
Grondexploitatie	2024	2025	2026	2027
Reigersborg Zuid V	149	0	0	0
Schellinkhout sportveldlocatie	0	0	757	0
Totaal	149	0	757	0

Fondsvorming

Fondsvorming kan sinds 2016 niet meer als kostenpost meegenomen worden in de grondexploitaties, maar moet vanuit de winstnemingen via de algemene reserves toegevoegd worden.

Informatie

Voor uitgebreidere financiële achtergrondinformatie wordt verwezen naar het Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG)/Presentatie van de cijfers aan de Raadscommissie Drechterland. Voor de stand van de fondsen wordt verwezen naar het financiële onderdeel van de begroting.

Risicobeheersing

Voor de grondexploitaties zijn conjuncturele risico's gekwantificeerd. De conjuncturele risico's zijn berekend op basis van 1% minder inkomstenstijging, 1% meer kostenstijging en 2 jaar projectvertraging. Het risicobedrag is opgenomen in het weerstandsvermogen van de gemeente.

Wet Open Overheid (WOO)

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden. De Woo heeft de Wet openbaarheid bestuur (Wob) vervangen, deze wet is echter meer dan de Wob. De Woo verplicht de SED gemeenten tot:

- Het passief openbaar maken van informatie via het afhandelen van Woo-verzoeken.
- Het aanstellen van een Woo-contactfunctionaris.
- Het actief openbaar maken van 11 informatie categorieën.
- Het op orde brengen van de informatiehuishouding.

De implementatie van de Woo gebeurt via het project Implementatie Woo:

Het passief openbaar maken, oftewel Woo-verzoeken, is per 1 mei 2022 met de inwerkingtreding van de Woo al geïmplementeerd. Een burger kan een Woo-verzoek elektronisch indienen bij de SED.

Per 12 juni 2023 is de Woo-contactfunctionaris gestart. Deze vervult een rol bij het actief publiceren en het coördineren van Woo-verzoeken.

Het actief openbaar maken doet de SED deels al. Denk aan de publicatie van wet- en regelgeving op [overheid.nl](https://www.overheid.nl). De komende jaren gaat de SED de 11 informatie categorieën fasegewijs publiceren conform de landelijke planning. In 2023 hebben we geregeld dat we convenanten, bestuursstukken, Woo-verzoeken en organisatiegegevens actief kunnen publiceren.

Voor het op orde brengen van de informatiehuishouding hebben de SED-gemeenten tot 2030 de tijd. Het streven is om te werken vanuit het principe '1 bron 1 waarheid', elk informatie-element kent maar 1 bron; informatie rechtmatig opslaan, delen en bewaren. Via quickscans van elke informatie categorie zijn de knelpunten in beeld gebracht. Op basis van de quick scans zijn verbeteringen in gang gezet via multidisciplinaire verbeter teams ('W00ts'). Zo is er inmiddels anonimiseringssoftware geïmplementeerd en zijn er online publicatieformulieren voor convenanten en Woo-verzoeken ingericht.

In 2024 werken we volgens de nieuwe werkwijze voor Woo-verzoeken, implementeren we de nieuwe werkwijze voor Klachten en pakken we het nieuwe proces rondom Jaarverslagen op.

Subsidies

Beleidsverantwoording

Subsidies en subsidiebeleid

Onder het begrip subsidie wordt volgens de Algemene wet bestuursrecht (Awb) verstaan: “de aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten” (artikel 4:21, eerste lid Awb). Artikel 4:23, eerste lid Awb schrijft voor dat subsidies worden verstrekt op basis van een wettelijk voorschrift, dat regelt voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt. Dit wettelijk voorschrift is bij de gemeente Drechterland:

1. De Algemene subsidieverordening (ASV) Drechterland als procedurele verordening, waarin in artikel 2 op hoofdlijnen is aangegeven voor welke activiteit(en) subsidie kan worden verstrekt.
2. De specifieke subsidieregelingen op het gebied van maatschappelijke dienstverlening, ouderenwerk, sport en recreatie, jeugd- en jongerenwerk, vormings- en ontwikkelingswerk, kunst en cultuur, investeringssubsidie, instrumentaal en vocaal muziekonderwijs en bijzondere activiteiten en eenmalige subsidies.

Het subsidiebeleid is voor de gemeente een van de middelen om de doelstellingen van het gemeentelijk beleid te realiseren. Vooral daar waar er voor de gemeente sprake is van een voorwaardenscheppende rol, is subsidieverlening een belangrijk instrument. Hiermee kan de gemeente sturen op de instandhouding van organisaties en voorzieningen die een functie vervullen voor de gemeentelijke beleidsdoelen. Uitgangspunt hierbij is vooral het ondersteunen en bevorderen van activiteiten voor en door burgers. Hierbij is het vergroten van de participatie van de burger en het vergroten van de sociale samenhang het centrale doel. De gemeente ziet haar voorwaardenscheppende rol daarin vooral in het in stand houden van een goed basispakket aan welzijnsvoorzieningen.

Vertaling naar het subsidiebeleid

Het subsidiebeleid is enerzijds gericht op het in stand houden van een goed voorzieningenniveau voor alle inwoners van Drechterland en anderzijds op het extra ondersteunen van activiteiten en voorzieningen die zijn gericht op de drie aandachtsgroepen jongeren, ouderen en gehandicapten. Dit betekent dus dat in het subsidiebeleid organisaties die zich in hun activiteiten en doelstellingen richten op deze doelgroepen uit de Welzijnsvisie, extra nadruk krijgen.

Op basis van de subsidieregelingen kunnen de meeste subsidieontvangers zelf berekenen op hoeveel subsidie zij aanspraak kunnen maken. Het algemene juridische en procedurele kader van het subsidiebeleid wordt geregeld in de Algemene Subsidieverordening Drechterland. De totale voor subsidie beschikbare financiële middelen en de verdeling daarvan over de diverse onderdelen van het welzijnsbeleid worden jaarlijks door de gemeenteraad door vaststelling van de subsidieplafonds bepaald bij de vaststelling van de gemeentebegroting. Tot en met 2022 zijn alle waarderingssubsidies voor vier jaar vastgesteld. Vanaf 2023 zijn de waarderingssubsidies opnieuw voor een periode van vier jaar vastgesteld.

Financiële consequenties

Subsidieplafond begroting 2024

Werksoort	Totale subsidie
Maatschappelijke dienstverlening	96
Ouderenwerk	139
Jeugd- en jongerenwerk	234
Sport en recreatie	171
Investeringsubsidies	3
Vormings- en ontwikkelingswerk	642
Kunst en cultuur	62
Cultuureducatie en -participatie	103
Lokaal onderwijsbeleid	32
Bijzondere activiteiten en éénmalige subsidies	15
	<hr/>
	1.496

De indexering van subsidies is voor 2024 vastgesteld op 4,81%. Vanaf 2023 zijn de waarderingssubsidies weer voor een nieuwe periode van vier jaar vastgesteld.

Verder zijn de onderdelen m.b.t. specialistische hulp peuters en schoolmaatschappelijk werk VO niet meer opgenomen, omdat betaling via facturatie achteraf gaat plaatsvinden.

Voor het tiener/jongerenwerk is een bedrag van € 88.000 als nieuw beleid opgenomen om uitvoering te kunnen geven aan de in het CUP opgenomen ambities met betrekking tot het tiener/jongerenwerk.

Financiën

Overzicht van baten en lasten

PROGRAMMA

Lasten	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
1. Bestuur en ondersteuning	8.827	10.623	10.675
2. Ruimte	14.217	17.316	16.192
3. Samenleving	26.807	28.800	25.848
Totaal Lasten	49.851	56.739	52.715

Baten	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
1. Bestuur en ondersteuning	37.901	38.463	42.279
2. Ruimte	6.263	7.358	6.285
3. Samenleving	8.540	6.916	3.798
Totaal Baten	52.704	52.737	52.362
Totaal saldo van baten en lasten	2.853	-4.002	-353

Mutatie reserves

Lasten	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
1. Bestuur en ondersteuning	0	0	0
2. Ruimte	3.337	1.247	150
3. Samenleving	35	3	3
Totaal Lasten	3.372	1.250	153

Baten	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
1. Bestuur en ondersteuning	322	357	322
2. Ruimte	4.012	1.360	579
3. Samenleving	1.273	274	175
Totaal Baten	5.607	1.991	1.076
Totaal mutaties reserves	2.235	741	923

Resultaat	5.088	-3.261	570
------------------	--------------	---------------	------------

Overzicht incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten

Pr. Omschrijving	2024
Lasten	
1 Digitalisering archief	73
2 Gemeentebreed omgevingsplan	100
2 Programma Omgevingswet	90
2 Stolpenbeleid	30
3 Leader subsidie	20
<i>Mutaties reserves</i>	
2 Storting winstneming BGE - woningen naar AR	149
Totaal lasten	462
Baten	
2 Winstneming BGE - woningen	149
<i>Mutaties reserves</i>	
3 Onttr res Soc Dom - Aanpak wachttijd spec. Jeugdzorg	15
Totaal baten	164

Overzicht toevoegingen en onttrekkingen reserves

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Toevoeging aan de reserves		2024
Programma 1 - Bestuur en ondersteuning		
Programma 2 - Ruimte		1
Programma 3 - Samenleving		3
Totaal		4
Onttrekking aan de reserves		2024
Programma 1 - Bestuur en ondersteuning		322
Programma 2 - Ruimte		579
Programma 3 - Samenleving		160
Totaal		1.061

Overzicht van baten en lasten per taakveld

	Lasten	Baten
Programma 1 bestuur en ondersteuning		
0.1 Bestuur	1.603	0
0.2 Burgerzaken	554	-324
0.4 Ondersteuning organisatie	8.196	-1.286
0.5 Treasury	-81	-329
0.61 OZB Woningen	140	-3.157
0.62 OZB - niet woningen	16	-924
0.63 Parkeerbelasting	0	0
0.64 Belastingen Overig	27	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	-36.017
0.8 Overige baten en lasten	26	-157
0.9 Vennootschapsbelasting	0	0
3.4 Economische promotie	0	-85
5.4 Musea	194	0
0.10 Mutaties reserves	153	-1.076
0.11 Resultaat van de begroting van baten en lasten	570	0
Programma 2 Ruimte		
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	161	-30
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	1.469	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	835	-14
2.1 Verkeer en vervoer	3.967	-302
2.4 Economische havens en waterwegen	191	0
3.1 Economische ontwikkeling	556	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	87	0
3.3 Bedrijfsloket en - regelingen	24	-9
3.4 Economische promotie	55	-20
5.7 Openbaar groen (openlucht) recreatie	1.795	-5
5.7 Openbaar groen (openlucht) recreatie	139	0
7.2 Riolering	1.266	-1.790
7.3 Afval	2.836	-3.464
7.4 Milieubeheer	837	-40
7.5 Begraafplaatsen	234	-79
8.1 Ruimtelijke ordening	1.195	-10
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijven-terreinen)	31	-149
8.3 Wonen en bouwen	514	-373
Programma 3 Samenleving		
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	601	0
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	663	-14
5.1 Sportbeleid en activering	387	0
5.2 Sportaccommodaties	1.041	-186
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	227	-9
5.4 Musea	13	0
5.5 Cultureel erfgoed	177	-12
5.6 Media	573	-107
5.7 Openbaar groen (openlucht) recreatie	131	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.650	-391
6.2 Wijkteams	1.264	0
6.3 Inkomensregelingen	4.156	-2.916

6.4	Begeleide participatie	1.501	0
6.5	Arbeidsparticipatie	260	0
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	391	-2
6.71A	Hulp bij het huishouden (WMO)	19	0
6.71B	Begeleiding (WMO)	67	0
6.71D	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	4.318	-67
6.72A	Jeugdhulp begeleiding	54	0
6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	2	0
6.72D	Jeugdhulp zonder verblijf overig	4.203	0
6.73A	Pleegzorg	119	0
6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	657	0
6.74A	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	189	0
6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	42	0
6.81A	Beschermd wonen (WMO)	48	0
6.82A	Jeugdbeschermning	900	0
7.1	Volksgezondheid	1.195	-94
Totaal		53.438	-53.438

Uiteenzetting van de financiële positie en toelichting

Algemeen financieel beeld

De uiteenzetting van de financiële positie bevat volgens artikel 20 van het Besluit begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) een raming van de financiële gevolgen van het bestaande en het nieuwe beleid dat in de programma's is opgenomen, een geprognosticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar en het EMU-saldo. Afzonderlijke aandacht dient besteed te worden aan de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, een overzicht van de investeringen met daarin een onderscheid van investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Daarnaast dient er informatie gegeven te worden over de financiering en de stand en het verloop van de reserves en voorzieningen.

Artikel 21 bepaalt dat de toelichting op de uiteenzetting van de financiële positie ook de gronden bevat waarop de ramingen zijn gebaseerd en een toelichting op belangrijke ontwikkelingen ten opzichte van de uiteenzetting van de financiële positie van het vorig begrotingsjaar.

Uitgangspunten van de begroting

Algemeen

Algemene prijsinflatie	Indexatie Septembercirculaire 2023
Salarissen	Indexatie Septembercirculaire 2023

Rente

Rente op nieuwe investeringen	3%
Rente op bestaande investeringen	Rente omslagpercentage

Tarieven en heffingen

Secretarieleges	Indexatie Septembercirculaire 2023
Onroerendezaakbelastingen	Indexatie Septembercirculaire 2023 + 3%
Lijkbezorgingsrechten	Indexatie Septembercirculaire 2023
Marktgelden	Indexatie Septembercirculaire 2023
Rioolheffing	Conform PSWR
Afvalstoffenheffing	Kostendekkende tarieven

Overige

Algemene uitkering gemeentefonds	Septembercirculaire 2023
Gemeenschappelijke regelingen	2024 – 7,1%
	2025 e.v. – 3,5%

Subsidies

Alle sectoren	Indexatie Septembercirculaire 2023
---------------	------------------------------------

SED organisatie

Begroting 2024 SED Organisatie

Toelichting uitgangspunten

Algemeen

- Voor prijsgevoelige budgetten wordt in beginsel rekening gehouden met een inflatiepercentage gebaseerd op de indexatie zoals die in de Septembercirculaire is opgenomen (CPB augustus 2023)
- Voor de salarissen wordt in beginsel rekening gehouden met een inflatiepercentage gebaseerd op de indexatie zoals die in de Septembercirculaire is opgenomen (CPB augustus 2023).

Voor 2023 wordt een nieuwe CAO van kracht. De gevolgen hiervan voor het jaar 2023 zullen structureel verwerkt worden in de begroting 2024 en verder. Op basis van het huidige principe akkoord zullen de salarissen in 2023 gemiddeld met 7% stijgen.

Rente

- De rente op bestaande investeringen wordt verdeeld via het rente omslagpercentage.
- De rente op nieuwe investeringen wordt vastgesteld op 3%. Dit percentage is gebaseerd op het rentepercentage van een lening bij de BNG met een looptijd van 20 jaar. Indien er geen sprake is van een aanvullende financieringsbehoefte, zal gerekend worden met het renteomslagpercentage.

Tarieven en heffingen

- Voor de tarieven wordt rekening gehouden met een indexatie zoals die in de Septembercirculaire is opgenomen.
- Voor de onroerendezaakbelastingen wordt uitgegaan van een opbrengststijging conform de indexatie die in de Septembercirculaire is opgenomen. Daarnaast is er nog sprake van een opbrengststijging van 3% die voortvloeit uit het besluit van de raad om de tarieven OZB tot en met 2024 jaarlijks met 3% te laten stijgen.
- Voor de tarieven van de afvalstoffenheffing is het uitgangspunt kostendekkende tarieven (inclusief BTW). Zodra de nieuwe kosten bekend zijn, die de HVC in 2024 bij de gemeenten in rekening gaat brengen, wordt aan de gemeenteraad een voorstel gedaan met betrekking tot de tarieven voor 2024.

Overige

- De Algemene Uitkering uit het gemeentefonds voor 2024 wordt gebaseerd op de Septembercirculaire 2023. In de Algemene Uitkering worden loon- en prijsontwikkelingen verwerkt op basis van de landelijke cijfers. In de meerjarenraming van de Algemene Uitkering voor de jaren 2024 t/m 2027 wordt uitgegaan van het systeem van lopende prijzen. Dit betekent dat rekening wordt gehouden met de compensatie voor loon- en prijsstijgingen in de jaren 2024 t/m 2027.
- Voor indexatie van de bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen wordt aangesloten bij de Financiële Uitgangspunten gemeenschappelijke regeling Noord-Holland Noord van de Regietafel GR-en NH-N (zie bijlage). Uitgangspunt Regietafel voor 2024 is loonindexatie 7,5%, prijsindexatie 6,1% en gewogen gemiddelde 7,1%. Voor de jaren 2025 en verder is de loonindexatie 3,9%, prijsindexatie 2,5% en gewogen gemiddelde 3,5%
- Voor subsidies wordt in beginsel rekening gehouden met een inflatiepercentage gebaseerd op de indexatie zoals die in de Septembercirculaire is.
- Voor de bijdrage aan SED organisatie wordt aangesloten bij de bijdrage uit de Begroting 2024 van de SED organisatie. Daarnaast wordt rekening gehouden met de bijstellingen van de SED begroting in 2023 met een structureel karakter (waaronder HR21 en CAO ontwikkeling 2023).

Geprognosticeerde balans

Balans

Begin- en eindbalans	1-1-2024	31-12-2024
ACTIVA		
<u>Vaste activa</u>		
Immateriele vaste activa	2.325	1.861
Materiële vaste activa	33.983	41.530
Financiële vaste activa	5.913	5.774
Totaal vaste activa	42.221	49.165
<u>Vlottende activa</u>		
Voorraden	-1.932	881
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	10.074	2.750
Liquide middelen	0	0
Overlopende activa	609	609
Totaal vlottende activa	8.751	4.240
Totaal ACTIVA	50.972	53.405
PASSIVA		
<u>Vaste passiva</u>		
Eigen Vermogen	26.588	26.235
Voorzieningen	5.282	5.017
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	11.225	10.425
Totaal vaste passiva	43.095	41.677
<u>Vlottende passiva</u>		
Netto vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar	4.369	8.220
Overlopende passiva	3.508	3.508
Totaal vlottende passiva	7.877	11.728
Totaal PASSIVA	50.972	53.405

Berekening van het EMU-saldo

*€ 1.000	T-1: 2023	T: 2024	T+1: 2025
Emu Saldo	-10.362	-10.514	-10.271

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

Onder arbeidsrechtelijke verplichtingen worden verstaan de aanspraken op toekomstige uitkeringen door het huidige dan wel voormalige personeel.

Het BBV onderscheidt arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met en zonder jaarlijks vergelijkbaar volume. Op grond van artikel 44, derde lid BBV, is het niet toegestaan om een voorziening te vormen voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

De gemeente Drechterland heeft een voorziening inzake arbeidsgerelateerde kosten.

Voorziening Pensioenaanspraken wethouders

De huidige pensioenverplichtingen van voormalige wethouders worden voor een deel betaald uit de voorziening "Pensioenaanspraken bestuurders" en komen verder ten laste van de exploitatie. Voor toekomstige pensioenaanspraken van wethouders is de voorziening "Pensioenaanspraken bestuurders" ook van toepassing. Het saldo in genoemde voorziening is voldoende om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. Jaarlijks vindt aanpassing plaats aan de hand van actuariële berekeningen. De stand van deze voorziening bedraagt per 1 januari 2024 € 1.467.000.

Investerings

Er wordt onderscheid gemaakt in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investerings met een economisch nut zijn alle investeringen die verhandelbaar zijn (er is een markt voor) en/of als ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen bijvoorbeeld door het vragen van rechten, heffingen, leges of tarieven.

Investerings met economisch en maatschappelijk nut worden geactiveerd, mits ze groter of gelijk zijn dan € 20.000.

Investerings met economisch nut

Omschrijving	Investeringsbedrag
n.v.t.	0
Totaal	0

Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Omschrijving	Investeringsbedrag	Afschrijv. Termijn
Uitvoering GRP - Electromechanisch	0	15
Uitvoering GRP - Persleidingen	823	45
Uitvoering GRP - Hoofdriool	1.884	60
Totaal	2.707	

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut genereren geen middelen, maar vervullen wel duidelijk een publieke taak. Het betreffen investeringen in bijvoorbeeld wegen, bruggen, water en groenvoorzieningen. Vanaf 2017 is het verplicht om investeringen met maatschappelijk nut ook te activeren.

Investerings met maatschappelijk nut

Omschrijving	Investeringsbedrag	Afschrijv. Termijn
Vervanging beschoeiingen - hout	113	25
Vervanging beschoeiingen - kunststof	195	50
Vervanging armaturen OVL	102	20
Vervangen masten OVL	42	40
Vervangen bekabeling OVL	30	40
Vervanging kunstwerken - hout	40	25
Vervanging kunstwerken - staal / composiet	74	50
Vervanging kunstwerken - beton / steen	70	80
Vervangen wegen	500	40
Vervangen openbaar groen	65	20
Vervanging diverse speelvoorzieningen	70	12
Vervanging asfalt rijbaan, herinr. Voetp /inrit Streekweg	4.000	30
Totaal	5.301	

Financiering

In 2024 is er naar verwachting geen externe financiering nodig. In 2025 wordt verwacht dat er een vaste geldlening aangetrokken moet worden.

Overzicht reserves en voorzieningen

Reserves zijn middelen die vallen onder het eigen vermogen en die door de raad een bepaalde bestemming hebben gekregen.

In de volgende tabel wordt het verloopoverzicht van de reserves in 2024 weergegeven.

Verloopoverzicht reserves

	boekwaarde		ter dekking van		boekwaarde
	1-1-2024	Vermeerd.	Vermind.	afschr. Lasten	31-12-2024
<i>Algemene reserve</i>	5.971	720	0	0	6.691
<i>Totaal algemene reserve</i>	5.971	720	0	0	6.691
<i>Bestemmingsreserves</i>					
Bestemmingsreserve ter dekking van afschrijvingslasten:					
- Algemeen	6.985	0	0	274	6.711
- Centrale gemeentelijke huisvesting	7.698	0	0	322	7.376
Bestemmingsreserves ter dekking van specifieke lasten:					
- Lokaal recreatieve landschapontw.	227	0	0	0	227
- Gemeentelijke monumenten	26	0	0	0	26
- Verkeersinfrastructuur	2.423	0	0	465	1.958
- Wegen	1	1	0	0	2
- Inv. Budget Soc. Cult. Accommodaties	9	0	0	0	9

- Huisvestingsvoorzieningen onderwijs	42	0	0	0	42
- Sociaal Domein	532	0	15	0	517
- Kunst en Cultuur	205	3	0	0	208
- Glasvezel	497	0	0	0	497
- Vitale dorpen	76	0	0	0	76
- Ontheemden	1.894	0	0	0	1.894
<i>Totaal bestemmingsreserves</i>	20.615	4	15	1.061	19.543
Totaal reserves	26.586	724	15	1.061	26.234

De Algemene reserve bedraagt per 1 januari 2024 in totaal € 5.971.000. In 2024 zijn ten gunste / ten laste van de Algemene reserve de volgende stortingen en onttrekkingen geraamd:

Mutaties Algemene reserve

	saldo 1-1-2024	storting	onttrekking	saldo 31-12-2024
	5.971			
<i>Stortingen</i>				
Winstnemingen en omslagheffingen		149		
<i>Onttrekkingen</i>				
- Resultaat 2024		570		
Totaal	5.971	719	0	6.691

De voorzieningen zijn onderdeel van het vreemd vermogen en worden gevormd voor verplichtingen, risico's of verliezen waarvan de omvang nog onbekend is, maar wel redelijkerwijs te schatten zijn. Tevens wordt een voorziening gevormd voor middelen die van derden zijn verkregen voor besteding aan een specifiek doel.

In de volgende tabel wordt het verloopoverzicht van de voorzieningen in 2024 weergegeven.

Verloopoverzicht voorzieningen

	Boekwaarde 1-1-2024	vermeerd.	vermind.	Boekwaarde 31-12-2024
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's:</i>				
- Pensioenaanspraken wethouders	1.467	129	34	1.562
<i>Egalisatievoorzieningen</i>				
- Baggeren	0	0	0	0
- Bruggen	23	32	31	24
- Gebouwen	742	179	363	558
<i>Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden:</i>				
- Subsidies e.d. verkregen van derden	412	0	0	412

Voorzieningen voor middelen van derden
waarvan de bestemming gebonden is:

- Begraafplaatsen	435	44	25	454
- Riolering	2.203	0	196	2.007
Totaal voorzieningen	5.282	384	648	5.017

Meerjarenraming en toelichting

Overzicht van baten en lasten per programma

PROGRAMMA

Lasten	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1. Bestuur en ondersteuning	10.675	11.749	12.653	13.503
2. Ruimte	16.192	16.389	16.513	16.696
3. Samenleving	25.848	25.546	25.319	25.355
Totaal Lasten	52.715	53.684	54.485	55.554

Baten	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1. Bestuur en ondersteuning	42.279	43.533	41.752	42.911
2. Ruimte	6.285	6.169	6.990	6.331
3. Samenleving	3.798	3.629	3.734	3.733
Totaal Baten	52.362	53.331	52.476	52.975
Totaal saldo van baten en lasten	-353	-353	-2.009	-2.579

Mutatie reserves

Stortingen	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1. Bestuur en ondersteuning	0	0	0	0
2. Ruimte	150	1	758	1
3. Samenleving	3	3	3	3
Totaal Lasten	153	4	761	4

Onttrekkingen	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1. Bestuur en ondersteuning	322	322	225	225
2. Ruimte	579	579	579	579

3. Samenleving	175	183	183	179
Totaal Baten	1.076	1.084	987	983
Totaal mutaties reserves	923	1.080	226	979
Resultaat	570	727	-1.783	-1.600

Incidentele baten en lasten (Meerjarig)

Incidentele baten en lasten

Pr. Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Lasten				
1 Digitalisering archief	73			
2 Gemeentebreed omgevingsplan	100	50		
2 Programma Omgevingswet	90			
2 Stolpenbeleid	30			
3 Leader subsidie	20	20	20	20
<i>Mutaties reserves</i>				
2 Storting winstneming BGE - woningen naar AR	149		757	
Totaal lasten	462	70	777	20
Baten				
2 Winstneming BGE - woningen	149		757	
<i>Mutaties reserves</i>				
3 Ontr res Soc Dom - Aanpak wachttijd spec. Jeugdzorg	15			
Totaal baten	164	0	757	0

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Toevoeging aan de reserves	2024	2025	2026	2027
Programma 1 - Bestuur en ondersteuning				
Programma 2 - Ruimte	1	1	1	1
Programma 3 - Samenleving	3	3	3	3
Totaal	4	4	4	4
Onttrekking aan de reserves	2024	2025	2026	2027
Programma 1 - Bestuur en ondersteuning	322	322	225	225
Programma 2 - Ruimte	579	579	579	579
Programma 3 - Samenleving	160	183	183	179
Totaal	1.061	1.084	987	983

Meerjarenoverzicht reserves (boekwaarde per 31-12 van het jaar)

	2024	2025	2026	2027
<i>Algemene reserve</i>	6.691	7.418	6.392	4.792
<i>Bestemmingsreserves</i>				
Bestemmingsreserve ter dekking van afschrijvingslasten:				
- Algemeen	6.711	6.414	6.117	5.824
- Centrale gemeentelijke huisvesting	7.376	7.054	6.829	6.604
Bestemmingsreserves ter dekking van specifieke lasten:				
- Lokaal recreatieve landschapsontwikkeling	227	227	227	227
- Gemeentelijke monumenten	26	26	26	26
- Verkeersinfrastructuur	1.958	1.493	1.028	564
- Wegen	2	3	4	5
- Inv. Budget Soc. Cult. Accommodaties	9	9	9	9
- Huisvestingsvoorzieningen onderwijs	42	42	42	42
- Sociaal Domein	517	517	517	517
- Kunst en Cultuur	208	210	213	215
- Glasvezel	497	497	497	497
- Vitale dorpen	76	76	76	76
- Ontheemden	1.894	1.894	1.894	1.894
Totaal reserves	26.234	25.881	23.872	21.292

Meerjarenoverzicht voorzieningen (boekwaarde per 31-12 van het jaar)

	2024	2025	2026	2027
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>				
- Pensioenaanspraken wethouders	1.562	1.657	1.751	1.846
<i>Egalisatievoorzieningen</i>				
- Baggeren	0	0	0	0
- Bruggen	24	25	26	27
- Gebouwen	558	405	252	99
<i>Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden</i>				
- Subsidies e.d. verkregen van derden	412	412	412	412
<i>Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is</i>				
- Begraafplaatsen	454	473	492	511

- Riolering	2.007	1.779	1.487	1.097
Totaal voorzieningen	5.017	4.751	4.420	3.992

Geprognosticeerde meerjarenbalansen.

Meerjarenbalansen	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
ACTIVA				
<u>Vaste activa</u>				
Immateriele vaste activa	1.861	1.397	933	469
Materiële vaste activa	41.530	53.320	54.968	57.242
Financiële vaste activa	5.774	5.635	5.496	5.357
Totaal vaste activa	49.165	60.352	61.397	63.068
<u>Vlottende activa</u>				
Voorraden	881	-794	-1.069	-1.126
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	2.750	2.750	2.750	2.750
Liquide middelen	0	0	0	0
Overlopende activa	609	609	609	609
Totaal vlottende activa	4.240	2.565	2.290	2.233
Totaal ACTIVA	53.405	62.917	63.687	65.301
PASSIVA				
<u>Vaste passiva</u>				
Eigen Vermogen	26.235	25.882	23.872	21.293
Voorzieningen	5.017	4.750	4.420	3.992
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar	10.425	24.625	23.225	21.825
Totaal vaste passiva	41.677	55.257	51.517	47.110
<u>Vlottende passiva</u>				
Netto vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar	8.220	4.152	8.662	14.683
Overlopende passiva	3.508	3.508	3.508	3.508
Totaal vlottende passiva	11.728	7.660	12.170	18.191
Totaal PASSIVA	53.405	62.917	63.687	65.301

EMU saldo

*€ 1.000	T-1: 2023	T: 2024	T+1: 2025	T+2: 2026	T+3: 2027
Emu Saldo	-10.362	-10.514	-10.271	-3.249	-4.760

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

De gemeente Drechterland heeft een voorziening inzake arbeidsgerelateerde kosten.

Meerjareninvesteringsbegroting 2024-2027

	2024	2025	2026	2027
Economisch nut				
n.v.t.				
Economisch nut, heffing				
Uitvoering GRP Electromechanisch				
Uitvoering GRP Persleidingen	823	823	823	823
Uitvoering GRP Hoofdriool	1.884	1.884	1.884	1.884
Maatschappelijk nut				
Vervanging beschoeiingen - hout	113	94	97	100
Vervanging beschoeiingen - kunststof	195	219	221	223
Vervanging armaturen OVL	102	70	71	73
Vervangen masten OVL	42	72	73	74
Vervangen bekabeling OVL	30	31	31	31
Vervanging kunstwerken - hout	40	48	50	60
Vervanging kunstwerken - staal / composiet	74	92	95	105
Vervanging kunstwerken - beton / steen	70	90	90	95
Vervangen wegen	500	500	500	500
Vervangen openbaar groen	65	66	67	68
Vervanging diverse speelvoorzieningen	70	71	72	75
Vervanging asfalt rijbaan, herinr. Voetp /inrit Streekweg	4.000			
Totaal	8.008	4.060	4.074	4.111